

การจัดสรรงบประมาณให้สถาบันอุดมศึกษาเพื่อเพิ่มการผลิต
การจัดการศึกษา สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์

โดย

นางอมรรัตน์ ภูมิวสนะ
ผู้อำนวยการกองจัดทำงบประมาณด้านสังคม 2
สำนักงบประมาณ

นักศึกษาวិทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 62
ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช 2562 - 2563

หนังสือรับรอง

วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ได้อนุมัติให้เอกสารวิจัยส่วนบุคคล เรื่อง “การจัดสรรงบประมาณให้สถาบันอุดมศึกษาเพื่อการผลิตและพัฒนาการจัดการศึกษา สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์” ลักษณะวิชา สังคมจิตวิทยา ของ นางอมรรัตน์ ภูมิวิสนะ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 62 ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช 2562 - 2563

พลโท

(พิสัมพันธ์ ปฐมเอม)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

บทคัดย่อ

เรื่อง การจัดสรรงบประมาณให้สถาบันอุดมศึกษาเพื่อการผลิตและพัฒนา
การจัดการศึกษา สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์

ลักษณะวิชา สังคมจิตวิทยา

ผู้วิจัย นางอมรรัตน์ ภูมิวิสนะ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองจัดทำ
งบประมาณ

ด้านสังคม 2 สำนักงบประมาณ สำนักนายกรัฐมนตรี

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ 62

ในรอบศตวรรษที่ผ่านมา โครงสร้างอายุของประชากรกำลังเปลี่ยนแปลงอย่างมาก ภาวะเจริญพันธุ์มีแนวโน้มคงที่ – ลดลง ประชาชนไทยมีอายุเฉลี่ยสูงขึ้น การเพิ่มจำนวนของผู้สูงอายุ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทางการแพทย์ การเปลี่ยนแปลงแบบแผนความเจ็บป่วยที่มีความซับซ้อนมากขึ้น ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) ประเด็นยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม กำหนดการสร้างความเป็นธรรมในการเข้าถึงบริการสาธารณสุขและการศึกษา โดยเฉพาะสำหรับผู้มีรายได้น้อยและกลุ่มผู้ด้อยโอกาสในด้านบริการสาธารณสุข เน้นการกระจายทรัพยากรและเพิ่มบุคลากรทางการแพทย์ การพยาบาล ให้กระจายไปยังพื้นที่ต่างๆ เพื่อให้สามารถดูแลประชาชนได้อย่างทั่วถึง การจัดการศึกษาเพื่อผลิตกำลังคนด้านสาธารณสุข สาขาพยาบาลศาสตร์ จึงยังมีความจำเป็นที่สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาต้องดำเนินการต่อไป ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาวิเคราะห์ถึงปัญหาอุปสรรคในการจัดสรรงบประมาณ โดยการรวบรวมข้อมูลและการสัมภาษณ์ผู้บริหารของมหาวิทยาลัย จำนวน 3 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี และมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

จากการศึกษาพบว่า การจัดสรรงบประมาณไม่เป็นปัญหาอุปสรรคในการผลิตและเพิ่มการผลิตบุคลากรด้านสาธารณสุข สาขาพยาบาลศาสตร์ ของทั้ง 3 มหาวิทยาลัย นักศึกษาของแต่ละมหาวิทยาลัยมีค่าใช้จ่ายในการศึกษาที่ต่างกัน งบประมาณที่ได้รับเมื่อรวมกับรายได้จากค่าธรรมเนียมการศึกษาเพียงพอสำหรับการดำเนินการ แต่ปัญหาที่พบ คือ การขาดแคลนอาจารย์ประจำในการจัดการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ การจัดทำแผนการฝึกของนักศึกษาที่ฝึกทับซ้อนกับสถาบันอื่น ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่า ควรที่จะได้มีการเร่งผลิตอาจารย์/บุคลากรด้าน

สาธารณสุข และมหาวิทยาลัยควรวางแผนการส่งนักศึกษาฝึกภาคปฏิบัติกับหน่วยงานโดยจัดทำเป็นพันธสัญญาในฐานะหน่วยงานร่วมผลิต ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวจะช่วยลดปัญหาและลดค่าใช้จ่ายลงได้

Abstract

Title Budget allocation to higher education institutions for the production and development of education management. Nursing Science

Field Social – Psychology

Name Mrs. Amonrat Phumiwasana **Course** NDC **Class** 62

By the year 2026, the World Health Organization (WHO, 2010) expects that the demand of nurse in Thailand will increase in a proportion of 1/350 population. The Health survey reported by the Ministry of Public Health found that the density of nurse in Thailand mostly crowded in Bangkok as of 1 nurse per 215 populations. While in other region, the result is 1:493 in the central part of Thailand; 1:737 in the North East; 1:504 in the North and 1:220 in the South. This research, focus on the relevant information which support an annual budget expenditure, operational problems and obstacles. Main intension of this research is to suggest the budget allocation direction for higher education institute to support nursing education. Study gathering information from an interview with the deans of Faculty of Nursing Science from 3 different higher education institutes. These institutes join in the government collaboration project during 2018 - 2019, which established to produce new nurse and develop nursing education, but do not own any health facilities. This research extract those interviews and analyze them to support an annual budget expenditure, operational problems and obstacles. The result turn out that the way the government allocates the budget does not obstruct the production and education of the nursing program from 3 higher education institutes. Even each student has different expenses to handle, the budget they received and the income from the tuition fee are sufficient to operate. The main problem that the institutes face is an inadequate professor to educating both theoretical and physical task. Furthermore, once nursing students take the internship, they mostly overlap with others institutions. In conclusion, this research reflects that the government together with all the institutes should speed up producing professor and health care personnel. Moreover, each institute should setting up an internship plan and makes an agreement with the health care unit as a Joint Production agreement, which will reduce problem and cost to the unit as well.

คำนำ

การวิจัยเรื่อง “การจัดสรรงบประมาณให้สถาบันอุดมศึกษาเพื่อการผลิตและพัฒนาการจัดการศึกษา สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์” ลักษณะวิชาด้านสังคมจิตวิทยา เป็นส่วนหนึ่งในการศึกษาหลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร (วปอ.) วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ผู้ค้นคว้าได้ศึกษาด้วยความสนใจและเล็งเห็นถึงความสำคัญของการจัดสรรงบประมาณให้สถาบันอุดมศึกษาเพื่อการผลิตบุคลากรด้านสาธารณสุข สาขาพยาบาลศาสตร์ ที่ปัจจุบันยังเป็นบุคลากรในสาขาวิชาชีพที่มีความสำคัญและยังคงเป็นที่ต้องการของประเทศ อาจด้วยสาเหตุของการที่ประเทศไทยก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ หรือสาเหตุของการเกิดโรคอุบัติใหม่ต่างๆ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ดำเนินการในช่วงที่ประเทศไทยเกิดการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ซึ่งยิ่งเป็นการยืนยันความสำคัญว่าประเทศไทยควรให้ความสำคัญกับการผลิตและพัฒนาการจัดการศึกษา สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ เพื่อมีจำนวนบุคลากรในสัดส่วนที่เหมาะสมกับจำนวนประชากรของประเทศ และจากผลการศึกษาพบว่า การจัดสรรงบประมาณไม่ใช่ปัญหาและอุปสรรคในเรื่องดังกล่าว

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการศึกษานี้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศไทย ในด้านการผลิตบุคลากรด้านสาธารณสุข สาขาพยาบาลศาสตร์ ต่อไป

(นางอมรรัตน์ ภูมิวิสนะ)

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ 62

ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
Abstract	ข
คำนำ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
วิธีดำเนินการวิจัย	3
ข้อจำกัดของการวิจัย	4
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	4
คำจำกัดความ	4
บทที่ 2 แนวคิด หลักการของการใช้จ่ายงบประมาณ	
กฎหมาย และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการงบประมาณ	6
การควบคุมคุณภาพการศึกษา	13
ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตร์	16
ข้อมูลมหาวิทยาลัย	19
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	25
กรอบแนวคิดในการวิจัย	27
สรุป	27

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3	
การสนับสนุนงบประมาณเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการผลิตบุคลากร	
ด้านสาธารณสุข สาขาพยาบาลศาสตร์	29
มหาวิทยาลัยสวนดุสิต	33
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี	36
มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ	39
สรุป	42
บทที่ 4	
บทวิเคราะห์	44
ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการสนับสนุนงบประมาณรายจ่ายประจำปี ในการจัดการ	
เรียนการสอน สาขาพยาบาลศาสตร์ ของสถาบันอุดมศึกษา	44
สรุป	53
บทที่ 5	
สรุปและข้อเสนอแนะ	54
สรุป	54
ข้อเสนอแนะ	61
บรรณานุกรม	63
ประวัติย่อผู้วิจัย	64

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2 - 1	แสดงค่าใช้จ่ายในการดำเนินการผลิตพยาบาล โครงการผลิตพยาบาลเพิ่ม	18
2 - 2	แสดงการคาดการณ์อัตราส่วนระหว่างพยาบาล ต่อประชากรของประเทศไทย	19
2 - 3	แสดงแผนการรับนักศึกษา ปีการศึกษา 2561 – 2567 ของมหาวิทยาลัยสวนดุสิต	21
2 - 4	แสดงจำนวนนักศึกษาคงอยู่ ปีการศึกษา 2561 – 2567 ของมหาวิทยาลัยสวนดุสิต	21
2 - 5	แสดงแผนการรับนักศึกษา ปีการศึกษา 2561 – 2567 ของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี	23
2 - 6	แสดงจำนวนนักศึกษาคงอยู่ ปีการศึกษา 2561 – 2567 ของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี	23
2 - 7	แสดงแผนการรับนักศึกษา ปีการศึกษา 2561 – 2567 ของมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ	24
2 - 8	แสดงจำนวนนักศึกษาคงอยู่ ปีการศึกษา 2561 – 2567 ของมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ	25
3 - 1	แสดงชื่อผลผลิต/โครงการ ที่จัดสรรงบประมาณ	30
3 - 2	แสดงจำนวนเงินงบประมาณที่สนับสนุนต่อคน ตามโครงการผลิตพยาบาลเพิ่ม	31
3 - 3	แสดงแผนการรับนักศึกษา (คน)	32
3 - 4	แสดงอัตราค่าธรรมเนียมการศึกษา มหาวิทยาลัยสวนดุสิต	34
3 - 5	แสดงรายรับ – รายจ่าย มหาวิทยาลัยสวนดุสิต	35
3 - 6	แสดงอัตราค่าธรรมเนียมการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี	37
3 - 7	แสดงรายรับ – รายจ่าย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี	38
3 - 8	แสดงอัตราค่าธรรมเนียมการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ	40
3 - 9	แสดงรายรับ – รายจ่าย มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ	41

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4 - 1	แสดงค่าใช้จ่ายที่มหาวิทยาลัยจัดเก็บจากนักศึกษา	45
4 - 2	แสดงค่าใช้จ่ายสำหรับการผลิตพยาบาล 1 คน	46
4 - 3	แสดงรายรับ – รายจ่ายเปรียบเทียบ	47
4 - 4	แสดงระยะเวลาการรับรองคุณภาพการศึกษา	51
4 - 5	แสดงปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไขปัญหา	51
5 - 1	แสดงการวิเคราะห์ปัญหา-อุปสรรคในการดำเนินงาน	57
5 - 2	การวิเคราะห์แนวทางการแก้ไขปัญหาในการดำเนินงาน	59

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัญหาการขาดแคลนพยาบาลในประเทศไทยเกิดขึ้นมายาวนานนับตั้งแต่ที่วิกฤติเศรษฐกิจเมื่อปี พ.ศ.2540 แม้รัฐบาลจะได้มีการจัดทำโครงการพิเศษเสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบเพื่อมาแก้ไขปัญหาการขาดแคลนพยาบาลตั้งแต่ ปี 2536 เป็นต้นมา แต่ปัญหาการขาดแคลนพยาบาลก็ยังไม่ลดลง การสนองความต้องการด้านสุขภาพของประชาชนที่มีความรุนแรงขึ้นทั้งในด้านกำลังคน และทักษะที่จำเป็นต่อการตอบสนองความต้องการด้านสุขภาพของประชาชนที่มีความหลากหลาย และเนื่องจากปัจจัยต่างๆ เช่น การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร โดยเฉพาะ การเพิ่มจำนวนของผู้สูงอายุ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทางการแพทย์การเปลี่ยนแปลงแบบแผนความเจ็บป่วยที่มีความรุนแรงและซับซ้อนมากขึ้น นโยบายระบบบริการสุขภาพที่ทั่วถึงครอบคลุมประชาชนทุกคน และการตั้งเป้าหมายให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์ในภูมิภาคเอเชียตลอดจนความท้าทายในการแข่งขันด้านคุณภาพการพยาบาลจากการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ข้อมูลทะเบียนผู้รับการอนุญาตประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ของสถานพยาบาล ณ เดือนมิถุนายน พ.ศ.2553 มีพยาบาลวิชาชีพ จำนวน 159,116 คน ซึ่งในจำนวนนี้เป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ในฝ่ายบริการสุขภาพ จำนวน 135,259 คน และเมื่อเปรียบเทียบกับสัดส่วนพยาบาลวิชาชีพต่อประชากร (ประชากรจำนวน 65.72 ล้านคน) จะได้เท่ากับ 1:485.88 แต่หากพิจารณาสัดส่วนพยาบาลวิชาชีพต่อประชากรจำแนกเป็นรายภาค พบว่าภาคกลาง (ประชากรจำนวน 20.18 ล้านคน) 1:149.19 ภาคเหนือ (ประชากร 6.31 ล้านคน) เท่ากับ 1:46.65 ภาคใต้ (ประชากร 9.29 ล้านคน) เท่ากับ 1:68.68 และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ประชากร 21.91 ล้านคน) เท่ากับ 1:161.98 ในขณะที่กรุงเทพฯ (ประชากร 8.09 ล้านคน) สัดส่วนเท่ากับ 1:59.81 และผลการศึกษาของสภาการพยาบาลเพื่อประมาณความต้องการพยาบาลในระยะ 10 ปีข้างหน้า ด้วยวิธี health demand method ทั้งการใช้บริการสุขภาพของประชาชนไทย 65.72 ล้านคน และชาวต่างประเทศประมาณ 2 ล้านคน (สำมะโนประชากรและเคหะ, 2553) และพบว่าในระหว่างปี พ.ศ.2553-2562 ประเทศไทยจะมีความต้องการพยาบาลในสัดส่วน พยาบาล 1 คนต่อประชากร 400 คน หรือประมาณ 163,500 - 170,000 คน ซึ่งผลการสำรวจสำมะโนประชากร ในปี พ.ศ.2553 พบว่า มีประชาชนที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย

65.4 ล้านคน ควรจะต้องมีพยาบาลวิชาชีพประมาณ 163,500 คน ในขณะที่มีพยาบาลวิชาชีพอายุน้อยกว่า 60 ปี ทำงานในภาคบริการสุขภาพทั่วประเทศประมาณ 130,388 คน

โครงการเพิ่มการผลิตและพัฒนาการจัดการศึกษาสาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ได้มีการดำเนินการมาเป็นระยะ โดยปีการศึกษา 2557 – 2560 มีเป้าหมายรับนักศึกษาพยาบาลจำนวน 4 รุ่นทั้งหมด จำนวน 27,960 คน แบ่งเป็นแผนการรับนักศึกษาปกติ จำนวน 17,832 คน และการรับนักศึกษาในโครงการเพิ่มผลิตฯ จำนวน 10,128 คน ขอรับการสนับสนุนงบประมาณทั้งสิ้น 7,348.10 ล้านบาท แบ่งเป็นงบดำเนินงานคิดอัตราเหมาจ่าย 110,000 บาท/คน/ปี รวม 4,456.32 ล้านบาท และงบลงทุน 2,891.78 ล้านบาท ในปีการศึกษา 2557 – 2559 รับนักศึกษาได้ทั้งสิ้น 21,527 คน สำหรับจำนวนพยาบาลวิชาชีพ ณ กันยายน 2560 พบว่า มีผู้ขึ้นทะเบียนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ชั้น 1 ที่มีอายุน้อยกว่า 60 ปี จำนวน 178,699 คน หรือคิดเป็นสัดส่วนพยาบาลต่อประชากร เท่ากับ 1:450 แต่ความขาดแคลนพยาบาลและปัญหาการกระจายจำนวนพยาบาลในประเทศไทยยังคงมีความไม่เป็นธรรม โดยจากรายงานการสำรวจทรัพยากรสุขภาพ สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข พบว่าความหนาแน่นของพยาบาลในประเทศไทยมีการกระจุกตัวของพยาบาลอยู่ในกรุงเทพมหานคร ในสัดส่วนพยาบาล 1 คน ต่อ 215 ประชากร ในขณะที่จำแนกตามภูมิภาคได้ ดังนี้

ตารางที่ 1-1

ภูมิภาค	อัตราส่วนพยาบาล : ประชากร
ภาคกลาง	1:493
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	1:737
ภาคเหนือ	1:504
ภาคใต้	1:220

ที่มา

นอกจากนี้องค์การอนามัยโลก (WHO, 2010) คาดการณ์ว่า ในปี 2569 จะมีความต้องการพยาบาลประมาณ 190,000 คน หรืออัตราส่วนพยาบาล 1 คน ต่อ 350 ประชากร

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้นพบว่า การจัดการศึกษาเพื่อผลิตกำลังคนด้านสาธารณสุขสาขาพยาบาลศาสตร์จึงยังคงมีความจำเป็นที่สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาต้องดำเนินการจัดการเรียนการสอนด้านนี้ต่อไป ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา วิเคราะห์ถึงปัญหา อุปสรรคของการจัดสรรงบประมาณให้สถาบันอุดมศึกษาเพื่อเพิ่มการผลิต และพัฒนาการจัดการศึกษา

สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ เพื่อจะได้นำผลการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการบริหารจัดการงบประมาณให้มีประสิทธิภาพและสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการสนับสนุนงบประมาณรายจ่ายประจำปีในการจัดการเรียนการสอน สาขาพยาบาลศาสตร์ ของสถาบันอุดมศึกษา
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานด้านการจัดการเรียนการสอน สาขาพยาบาลศาสตร์ ของสถาบันอุดมศึกษา
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการจัดสรรงบประมาณในการจัดการเรียนการสอน สาขาพยาบาลศาสตร์ให้สถาบันอุดมศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

1. เป็นการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการสนับสนุนงบประมาณรายจ่ายประจำปี สำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการเรียนการสอน สาขาพยาบาลศาสตร์ ของสถาบันอุดมศึกษา 3 แห่ง ที่เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่ร่วมในโครงการเพิ่มการผลิตและพัฒนาการจัดการศึกษา สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ ปีการศึกษา 2561 – 2562 แต่เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่ไม่มีสถานพยาบาลในความรับผิดชอบ ได้แก่ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต และมหาวิทยาลัยราชภัฏ จำนวน 2 แห่ง ประกอบด้วย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี และมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
2. ศึกษาวิเคราะห์ให้ทราบถึงปัญหา อุปสรรคในการดำเนินการและแนวทางการแก้ไข ปัญหาของหน่วยงาน รวมทั้งข้อเสนอแนะแนวทางการจัดสรรงบประมาณในปีต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

ดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ร่วมกับวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) ดังนี้

1. การรวบรวมข้อมูล

- 1.1 ข้อมูลทุติยภูมิ ดำเนินการโดยการศึกษาจากตำราและเอกสารต่างๆ
- 1.2 ข้อมูลปฐมภูมิ ดำเนินการโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกบุคลากรกองแผนงานและงบประมาณของสถาบันอุดมศึกษา

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Context Analysis) และการวิเคราะห์เปรียบเทียบ และสังเคราะห์ข้อมูลทฤษฎี หลักการต่างๆ

3. การนำเสนอข้อมูล

นำเสนอข้อมูลแบบรายงานวิจัยเชิงพรรณนาจากการวิเคราะห์ ตลอดจนนำเสนอแนวความคิดใหม่ๆ ที่ได้จากการศึกษาข้อมูล

ข้อจำกัดของการวิจัย

เนื่องจากมีมหาวิทยาลัยที่มีการจัดการเรียนการสอนสาขาพยาบาลศาสตร์ที่ไม่มีโรงพยาบาลในสังกัดหลายแห่ง ผู้วิจัยไม่สามารถทำการศึกษาได้ครบถ้วนทุกแง่มุมของปัญหานั้น จึงขอกำหนดขอบเขตของการศึกษาที่แน่นอนว่าจะครอบคลุมอะไรบ้าง ซึ่งในส่วนของขอบเขตการวิจัยนั้น จะประกอบด้วย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างซึ่งผู้วิจัยต้องระบุประชากรเป็นใคร ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวนเท่าไร และกลุ่มตัวอย่างได้มาโดยวิธีใด
2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาผู้วิจัยต้องระบุตัวแปรอิสระ และตัวแปรตามที่ใช้ในการศึกษาทั้งหมด

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับการสนับสนุนงบประมาณรายจ่ายประจำปี ในการจัดการเรียนการสอน สาขาพยาบาลศาสตร์ ของสถาบันอุดมศึกษา
2. ทำให้ทราบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานด้านการจัดการเรียนการสอน สาขาพยาบาลศาสตร์ ของสถาบันอุดมศึกษา
3. ผลการวิจัยจะทำให้สำนักงบประมาณมีแนวทางการจัดสรรงบประมาณสำหรับการจัดการเรียนการสอน สาขาพยาบาลศาสตร์ให้สถาบันอุดมศึกษา อย่างมีประสิทธิภาพ

คำจำกัดความ

งบประมาณรายจ่าย	หมายถึง	จำนวนเงินอย่างสูงที่อนุญาตให้จ่ายหรือให้ก่อนนี้ผูกพันได้ตามวัตถุประสงค์ และภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่าย
-----------------	---------	---

การจัดสรรงบประมาณ	หมายถึง	การจัดสรรงบประมาณให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ในการดำเนินงาน
เงินจัดสรร	หมายถึง	ส่วนหนึ่งของงบประมาณรายจ่ายที่แบ่งสรรให้จ่าย หรือ ให้ก้อนนี้ผูกพันในระยะเวลาหนึ่ง
ปีงบประมาณ	หมายถึง	ระยะเวลาตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคมของปีหนึ่ง ถึงวันที่ 30 กันยายน ของปีถัดไป และให้ใช้ปี พ.ศ. ที่ถัดไปนั้นเป็นชื่อสำหรับ ปีงบประมาณนั้น

บทที่ 2

แนวคิด หลักการของการใช้จ่ายงบประมาณ กฎหมาย และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการงบประมาณ
 - 1.1 แนวคิด และหลักการของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี
 - 1.2 หลักการและกรอบแนวคิดระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตายุทธศาสตร์
 - 1.3 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำงบประมาณ และการจัดสรรงบประมาณ
2. การควบคุมคุณภาพการศึกษา
3. ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตร์
4. ข้อมูลของมหาวิทยาลัย
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการงบประมาณ

1. แนวคิด และหลักการของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ที่เน้นการตอบโจทย์การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ เพื่อให้การเติบโตของประเทศเป็นการเติบโตที่ยั่งยืนโดยทุกคนได้รับประโยชน์อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม มีการเตรียมความพร้อมของประชากรไทยทั้งในมิติสุขภาพ เศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อมให้เป็นประชากรที่มีคุณภาพ สามารถพึ่งตนเองและทำประโยชน์แก่ครอบครัว ชุมชน และสังคมให้นานที่สุด

1.1. เป้าหมาย

- 1.1.1 สร้างความเป็นธรรม และลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ
- 1.1.2 กระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม เพิ่มโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามาเป็นกำลังของการพัฒนาประเทศในทุกระดับ
- 1.1.3 เพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเอง และการจัดการตนเองเพื่อสร้างสังคมคุณภาพ

1.2 ตัวชี้วัด

- 1.2.1 ความแตกต่างของรายได้และการเข้าถึงบริการภาครัฐระหว่างกลุ่มประชากร
- 1.2.2 ความก้าวหน้าของการพัฒนาคน
- 1.2.3 ความก้าวหน้าในการพัฒนาจังหวัดในการเป็นศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคมและเทคโนโลยี
- 1.2.4 คุณภาพชีวิตของประชากรสูงอายุ

1.3 ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

1.3.1 การลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ

1.3.1.1 ปรับโครงสร้างเศรษฐกิจฐานรากพัฒนาการเกษตรให้เหมาะสมกับศักยภาพของเกษตรกร ฐานทรัพยากรและบริบทของพื้นที่ และชุมชนท้องถิ่น โดยเน้นระบบการจัดการตนเองของเกษตรกร และการมีกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานราก เพื่อให้เกษตรกรเข้าถึงฐานทรัพยากร การวิจัย ความรู้ ทั้งทางด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อพัฒนาการผลิต และยกระดับเป็นผู้ประกอบการตลอดห่วงโซ่คุณค่า และเพิ่มช่องทางการตลาด และเชื่อมโยงการค้าด้วยเครือข่ายพันธมิตรและวิสาหกิจเพื่อสังคม กำหนดนโยบายและกติกาเพื่อเพิ่มโอกาสของเกษตรกร พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมถึงส่งเสริมการผลิตแปรรูปสินค้าให้มีเอกลักษณ์ และการจัดการในภาคบริการที่เชื่อมโยงกับฐานทรัพยากรของชุมชน เพื่อยกระดับเกษตรกรสู่การเป็นผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคการเกษตร

1.3.1.2 ปฏิรูประบบภาษีและการคุ้มครองผู้บริโภค โดยกำหนดมาตรการเพื่อสร้างความเสมอภาคที่สำคัญ การพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มเสมอภาคในการจัดเก็บภาษีและพัฒนาระบบข้อมูลการทำธุรกรรมทางการเงินของประชาชนและภาคธุรกิจ กำหนดเป้าหมายการจัดเก็บภาษี และค่าธรรมเนียมเพื่อนำไปใช้ในการจัดบริการที่ชัดเจน ตลอดจนการคุ้มครองผู้บริโภค โดยเน้นการแก้ไขกฎหมายที่ไม่เป็นธรรม ปรับปรุงระบบและกลไกในการคุ้มครองผู้บริโภค สนับสนุนองค์กรของผู้บริโภคให้มีความเข้มแข็ง ป้องกันการละเมิดสิทธิผู้บริโภคและอำนวยความสะดวกแก่ผู้บริโภค สนับสนุนการบริโภคอย่างยั่งยืน และส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทในการคุ้มครองผู้บริโภคได้อย่างเป็นรูปธรรม

1.3.1.3 กระจายการถือครองที่ดินและการเข้าถึงทรัพยากร โดยแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งระหว่างเขตพื้นที่ป่าทับซ้อนพื้นที่ทำกินของประชาชน รับรองสิทธิชุมชนในการเข้าใช้ประโยชน์ที่ดิน กำหนดมาตรการเพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์ที่ดินที่มีกรรมสิทธิ์อย่างเป็นทางการ และกระจายการถือครองที่ดินในขนาดที่เหมาะสมต่อการประกอบอาชีพเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในการถือครองที่ดิน ปรับระบบเอกสารสิทธิ์การถือครองที่ดินประเภทต่างๆ ให้ผู้มีรายได้น้อยและผู้ที่ไม่มิตินเป็นกรรมสิทธิ์ใช้เป็นหลักฐานประกอบการขอพิจารณาสินเชื่อกับสถาบันการเงินได้ รวมถึงการ

ปรับปรุงกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องในการใช้ประโยชน์ที่ดินสาธารณะเพื่อการประกอบอาชีพสำหรับประชาชน เพื่อให้ผู้มีรายได้น้อยเข้าถึงการใช้ประโยชน์ที่ดินได้อย่างเป็นธรรมและมีที่อยู่อาศัยที่มั่นคง

1.3.1.4 เพิ่มผลิตภาพและคุ้มครองแรงงานไทย ให้เป็นแรงงานฝีมือที่มีคุณภาพและความริเริ่มสร้างสรรค์ มีความปลอดภัยในการทำงาน โดยส่งเสริมการปรับทัศนคติของนายจ้างให้มองลูกจ้างว่าสามารถเพิ่มมูลค่าและคุณค่าให้กับธุรกิจได้ สถานประกอบการจัดโครงสร้างค่าจ้างตามความสามารถและประสบการณ์ ส่งเสริมกลไกและระบบการออมและแหล่งเงินทุนเพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการ รวมถึงการยกระดับกลไกการดูแลแรงงานไทยให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล ตลอดจนการพัฒนาด้านคุณภาพแรงงาน ทั้งในด้านทักษะฝีมือแรงงานและความสามารถด้านเทคโนโลยี ภาษาและการจัดการ เพื่อส่งเสริมให้แรงงานพัฒนาตนเองไปเป็นผู้ประกอบการได้

1.3.1.5 สร้างหลักประกันทางสังคมที่ครอบคลุม และเหมาะสมกับคนทุกช่วงวัย ทุกเพศภาวะและทุกกลุ่ม เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในบริบทของสังคมสูงวัย รวมทั้งสร้างสภาพแวดล้อมทางกายภาพและทางสังคมที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตและการมีส่วนร่วมเป็นพลังในสังคมสำหรับคนทุกกลุ่ม โดยเฉพาะผู้พิการและผู้สูงวัย โดยการเชื่อมโยงระบบข้อมูลสวัสดิการรายบุคคล และการพัฒนาระบบการให้บริการสวัสดิการที่เป็นความร่วมมือระหว่างรัฐบาล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรชุมชน ธุรกิจหรือองค์กรประชาสังคม เพื่อให้สามารถพัฒนาระบบสวัสดิการถ้วนหน้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ และควบคุมค่าใช้จ่ายไม่ให้เป็นภาระทางการคลังมากเกินไป ส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจในการออมและการลงทุนระยะยาว เพื่อเพิ่มความสามารถในการพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจของประชาชนทุกกลุ่มด้วยมาตรการทางภาษีและอื่นๆ ตลอดจนส่งเสริมให้แรงงานทั้งในระบบและนอกระบบเข้าสู่ระบบประกันสังคมอย่างทั่วถึง

1.3.1.6 ลงทุนทางสังคมแบบมุ่งเป้าเพื่อช่วยเหลือกลุ่มคนยากจนและกลุ่มผู้ด้อยโอกาสโดยตรงโดยการจัดให้มีมาตรการพิเศษเพื่อให้สามารถระบุตัวกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษ และให้ความคุ้มครองทางสังคมและสวัสดิการอย่างเฉพาะเจาะจง กลุ่มเป้าหมายผู้มีรายได้น้อย ยากจน และผู้ที่ถูกเลือกปฏิบัติซ้ำซ้อน โดยมีเป้าหมายการตัดขาดวงจรความยากจนไม่ให้ออกจากรุ่นพ่อแม่ไปสู่รุ่นลูกหลาน และช่วยเหลือกลุ่มคนที่เดือดร้อนที่สุด

1.3.1.7 สร้างความเป็นธรรมในการเข้าถึงบริการสาธารณสุขและการศึกษา โดยเฉพาะสำหรับผู้มีรายได้น้อยและกลุ่มผู้ด้อยโอกาส โดยในด้านบริการสาธารณสุขเน้นการกระจายทรัพยากรและเพิ่มบุคลากรทางการแพทย์ การพยาบาล ให้กระจายไปยังพื้นที่อำเภอ ตำบล เพื่อให้สามารถดูแลประชาชนได้อย่างทั่วถึง การพัฒนาระบบหลักประกันสุขภาพให้ครอบคลุมผู้มีรายได้น้อย ให้ได้รับบริการที่ไม่มีคุณภาพเหลือล้นในด้านคุณภาพ รวมทั้งระบบคุ้มครองการรักษาพยาบาลต่อการเจ็บป่วยที่สร้างภาระทางการเงินโดยไม่คาดคิดหรือเกินขีดความสามารถของผู้มี

รายได้น้อย สนับสนุนส่งเสริมให้สังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างเสริมสุขภาพ รวมถึงการพัฒนาสถานพยาบาลให้มีคุณภาพ และมีสัดส่วนแพทย์ต่อประชากรตามมาตรฐานสากลในทุกพื้นที่ และส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการให้บริการสาธารณสุข ด้านการศึกษาเน้นการสร้างโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพที่เป็นมาตรฐานเสมอกัน โดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกลทุรกันดารและยากจน และกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการการดูแลเป็นพิเศษ การจัดให้มีมาตรการเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา การสนับสนุนกลไกความร่วมมือของภาคส่วนต่างๆ เพื่อพัฒนาการศึกษาในระดับจังหวัด การใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ความรู้และนวัตกรรมของคนทุกกลุ่ม รวมถึงระบบการติดตามสนับสนุนและประเมินผลเพื่อสร้างหลักประกันสิทธิการได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพของประชาชน

จากประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมในเรื่องการลดความเหลื่อมล้ำสร้างความเป็นธรรมทุกมิติ ข้างต้น ในหัวข้อ 1.3.1.7 ได้กล่าวถึง การสร้างความเป็นธรรมในการเข้าถึงบริการสาธารณสุขและการศึกษา โดยในด้านบริการสาธารณสุขเน้นการกระจายทรัพยากรและเพิ่มบุคลากรทางการแพทย์การพยาบาล ให้กระจายไปยังพื้นที่อำเภอตำบลเพื่อให้สามารถดูแลประชาชนได้อย่างทั่วถึง เป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการที่จะพัฒนาบุคลากรทางด้านแพทย์ ให้มีประสิทธิภาพ และพอเพียงกับความต้องการประชาชนในประเทศ

การที่รัฐบาลมีนโยบายในการเพิ่มบุคลากรทางด้านสาธารณสุขนั้น จะต้องคำนึงถึงประสิทธิภาพในการทำงาน จึงมีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาถึงกรอบแนวคิดของระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินการนั้นๆ

2. หลักการและกรอบแนวคิดระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์

2.1 หลักการและกรอบแนวคิด

ระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์เน้นการใช้ยุทธศาสตร์ชาติ และนโยบายบาลีรัฐบาลเป็นหลักในการจัดการทรัพยากรให้เกิดประสิทธิผล คุ่มค่าและสอดคล้องตามความต้องการของประชาชน โดยเพิ่มบทบาทและความรับผิดชอบของกระทรวง ทบวง กรม ในการบริหารจัดการงบประมาณ และคำนึงถึงความโปร่งใสตรวจสอบได้

2.2 องค์ประกอบสำคัญ

องค์ประกอบสำคัญของระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย

2.2.1 มุ่งเน้นผลสำเร็จตามเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์

ระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์จะให้ความสำคัญกับความสำเร็จตามเป้าหมายในทุกระดับ ตั้งแต่เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ระดับชาติจนถึงเป้าหมายการให้บริการของกระทรวงและหน่วยงาน โดยมีผู้รับผิดชอบในแต่ละระดับอย่างชัดเจน ดังนี้

2.2.1.1 เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ระดับชาติ เป็นผลลัพธ์ที่รัฐบาลคาดหวังจะให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนและประเทศชาติ รัฐบาลทุกรัฐบาลที่เข้ามาบริหารประเทศจะมีกรอบนโยบายเป็นแนวทางในการบริหารจัดการประเทศ โดยใช้งบประมาณรายจ่ายประจำปีเป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย และกรอบเวลาที่กำหนด ทั้งนี้เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ระดับชาติของรัฐบาลเป็นการกำหนดเป้าหมายในช่วงอายุของแต่ละรัฐบาลและสามารถกำหนดเป้าหมายเป็นรายปีได้ สำนักงบประมาณจึงมีบทบาทสำคัญในการถ่ายทอดเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ระดับชาติของรัฐบาล ให้เป็นเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ประจำปีและแปลงยุทธศาสตร์จัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี เพื่อเป็นแนวทางการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี

2.2.1.2 เป้าหมายการให้บริการกระทรวง จะต้องเชื่อมโยงและคำนึงถึงผลสำเร็จตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ระดับชาติ ซึ่งเป็นเป้าหมายยุทธศาสตร์ระดับชาติอาจดำเนินการโดยกระทรวงใดกระทรวงหนึ่ง หรือต้องร่วมกันดำเนินงานโดยหลายกระทรวงในลักษณะบูรณาการ เพื่อให้เกิดผลสำเร็จแก่ชุมชนหรือสังคม

2.2.1.3 เป้าหมายการให้บริการหน่วยงาน จะต้องสอดคล้องกับเป้าหมายการให้บริการกระทรวง โดยมีกำหนดผลผลิตของหน่วยงานซึ่งอาจเป็นการบริการหรือสิ่งของที่ให้บริการแก่ประชาชน และมีตัวชี้วัดความสำเร็จที่แสดงในหลายมิติ ทั้งในเชิงปริมาณ คุณภาพ เวลา และค่าใช้จ่าย

2.2.2 เน้นหลักธรรมาภิบาล

ระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์เป็นระบบที่เน้นหลักธรรมาภิบาล หรือหลักการบริหารจัดการที่ดี ดังนี้

2.2.2.1 มีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบในแต่ละระดับได้ชัดเจน เริ่มตั้งแต่จากระดับรัฐบาลหรือคณะรัฐมนตรีรับผิดชอบต่อผลสำเร็จตามเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ระดับชาติ เนื่องจากรัฐบาลเป็นผู้บริหาร และผู้กำหนดนโยบายสูงสุดของประเทศสู่ระดับกระทรวงหรือรัฐมนตรี

ที่รับผิดชอบต่อผลสำเร็จตามเป้าหมายให้บริการของกระทรวง และสิ้นสุดที่ระดับหน่วยงาน หรือหัวหน้าหน่วยงานที่รับผิดชอบต่อผลสำเร็จของผลผลิตที่ส่งผลโดยตรงต่อประชาชน

2.2.2.2 มีระบบการติดตามประเมินผล และการรายงานผลการดำเนินงานที่โปร่งใสตรวจสอบได้ เพื่อเป็นการตรวจสอบผลการดำเนินงานของทุกหน่วยงานว่า ได้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยมีตัวชี้วัดผลสำเร็จในทุกมิติ ทั้งเชิงปริมาณ คุณภาพ เวลา และค่าใช้จ่ายไว้อย่างชัดเจน เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการบริหาร ตลอดจนเป็นการแสดงความรับผิดชอบต่อหน่วยงานต่อผลสำเร็จของหน่วยงานและมีรูปแบบของการรายงานผล แบ่งเป็น 2 ส่วน คือรายงานผลการปฏิบัติงาน และรายงานด้านการเงินซึ่งจะต้องเปิดเผยต่อสาธารณะ เพื่อความโปร่งใสและตรวจสอบได้

2.2.3 มอบอำนาจการบริหารงบประมาณ

ระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์จะเน้นให้ กระทรวง และหน่วยงานรับผิดชอบกำหนดเป้าหมายและยุทธศาสตร์ ในการให้บริการที่มีความเชื่อมโยงและสอดคล้องกันในแต่ละระดับ เพื่อบรรลุผลสำเร็จของเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ระดับชาติ และส่งเสริมให้กระทรวง/หน่วยงาน มีบทบาทในการตัดสินใจมากขึ้น นอกจากนี้ยังผ่อนคลายกฎระเบียบต่างๆ ให้กระทรวงและหน่วยงานมีความคล่องตัวในการบริหารจัดการงบประมาณมากขึ้น เพื่อให้สามารถบรรลุผลสัมฤทธิ์สู่ประชาชนได้อย่างเป็นรูปธรรม

2.2.4 การเพิ่มขอบเขตความครอบคลุมของงบประมาณ

การจัดทำงบประมาณรายจ่ายที่ผ่านมามีขอบเขตจำกัดอยู่แต่เพียง ค่าใช้จ่ายของกิจกรรมที่ใช้จ่ายจากเงินงบประมาณแผ่นดินเท่านั้น ไม่รวมกิจกรรมที่ใช้จ่ายจากเงินนอกงบประมาณ เช่น เงินกู้ เงินช่วยเหลือ และเงินรายได้ของหน่วยงาน เป็นต้น ดังนั้น การนำเงินนอกงบประมาณมาพิจารณาร่วมกับงบประมาณรายจ่ายประจำปี จึงทำให้แผนการเงินโดยรวมของภาครัฐ มีความสมบูรณ์ ครอบคลุมและสามารถใช้ประโยชน์ในการวางแผนทางการเงินและการคลังได้ถูกต้องเหมาะสมยิ่งขึ้น

2.2.5 งบประมาณการงบประมาณรายจ่ายล่วงหน้าระยะปานกลาง

(Medium-term Expenditure Framework: MTEF)

เป็นการประมาณการรายจ่าย 3 ปีล่วงหน้าจากค่าใช้จ่ายที่หน่วยงานที่ได้รับอนุมัติในปัจจุบันภายใต้สมมุติฐานว่าไม่มีการเปลี่ยนแปลงนโยบายใหม่สำหรับแผนงานต่างๆ เหล่านั้น ซึ่งจะทำให้มั่นใจได้ว่า สัดส่วนของค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในอนาคตนั้นสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาประเทศในแต่ละด้าน การประมาณการวงเงินงบประมาณรายจ่ายล่วงหน้าระยะปานกลาง จะดำเนินการทั้งแบบ Top – Down และ Bottom – Up โดยการประมาณการแบบ Top – Down จะเป็นการประมาณการรายจ่ายจากระดับนโยบาย โดยพิจารณาจากสมมุติฐานทางเศรษฐกิจและ

นโยบายการคลังของรัฐบาลส่วนการประมาณการรายจ่ายแบบ Bottom – Up จะเป็นการประมาณการรายจ่ายจากระดับหน่วยงาน ภายใต้สมมุติฐานว่าจะไม่มีนโยบายใหม่ในระยะเวลา 1-3 ปี ซึ่ง MTEF ทั้งสองแบบ ทำให้สำนักงบประมาณและรัฐบาลทราบถึงตัวเลขพื้นฐานของงบประมาณในแต่ละปี ซึ่งรัฐบาลอาจจะมีการเปลี่ยนแปลงตัวเลขดังกล่าวได้ โดยใช้ข้อมูลผลการดำเนินงานของส่วนราชการมาช่วยในการตัดสินใจ นอกจากนี้ยังช่วยให้การวางแผนการจัดสรรทรัพยากรมีประสิทธิภาพและรักษาวินัยทางการคลัง

2.2.6 โครงสร้างระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์

ระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ ได้กำหนดโครงสร้างที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้รับผิดชอบการดำเนินงานไว้ 3 ระดับ คือ รัฐบาล กระทรวง และส่วนราชการโดยใช้เป้าหมายและยุทธศาสตร์เป็นตัวนำไปสู่ความสำเร็จที่ต้องการกระบวนการทำงานจะมีความเชื่อมโยงและมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ส่วนราชการจะต้องปฏิบัติงานภายใต้กระทรวง ซึ่งรับนโยบายจากรัฐบาลไปปฏิบัติ และมีจุดมุ่งหมายสุดท้ายคือเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ โดยระบบการติดตามประเมินผลความสำเร็จของแต่ละระดับจากตัวชี้วัดที่กำหนดไว้

ระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์มีหลักเกณฑ์และองค์ประกอบของระบบงบประมาณที่มีความเชื่อมโยง และสอดคล้องซึ่งกันและกัน เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ในการจัดสรรงบประมาณ และการใช้งบประมาณที่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด และสามารถที่จะนำไปสู่การกำหนดการควบคุมคุณภาพการศึกษาได้ในลำดับต่อไป

3. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำงบประมาณ และการจัดสรรงบประมาณ

3.1 พระราชบัญญัติ วิธีการงบประมาณ พ.ศ.2561 หมวด 4 การจัดทำงบประมาณ มาตรา 23 กำหนดว่า การจัดทำงบประมาณต้องคำนึงถึงประมาณการรายรับและฐานะทางการคลังของประเทศ ความจำเป็นในการพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เสถียรภาพทางเศรษฐกิจภายในและภายนอกประเทศ ความเป็นธรรมทางสังคม นโยบายรัฐบาล และภารกิจของหน่วยรับงบประมาณ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและความคุ้มค่าในการใช้จ่ายงบประมาณ และเกิดผลสัมฤทธิ์ในการบริหารจัดการภาครัฐ

3.2 พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ.2561 มาตรา 17 การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายให้แก่หน่วยงานของรัฐต้องคำนึงถึง (1) ความจำเป็นและภารกิจของหน่วยงานของรัฐที่ขอรับจัดสรรงบประมาณ (2) ฐานะเงินนอกงบประมาณของหน่วยงานของรัฐที่สามารถใช้จ่ายได้รวมตลอดถึงรายได้หรือเงินอื่นใดที่หน่วยงานของรัฐนั้นมีอยู่หรือสามารถนำมาใช้จ่ายได้

จากข้อมูลข้างต้น ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แนวคิดระเบียบพระราชบัญญัติ ฯลฯ ที่นำมากล่าวถึง สามารถนำมาเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์การจัดสรรงบประมาณในส่วนต่อไป

การควบคุมคุณภาพการศึกษา

ในการจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับภารกิจได้อย่างเหมาะสมเป็นสิ่งที่ยาก เนื่องจากการจัดสรรงบประมาณในแต่ละด้านย่อมมีความสำคัญ และความจำเป็นที่แตกต่างกันออกไป ในที่นี้จะกล่าวถึงผลสัมฤทธิ์ของการผลิตพยาบาล ซึ่งกรอบแนวคิดนี้ น่าจะเป็นฐาน/เกณฑ์ในการวัดคุณภาพในการศึกษาในด้านนี้ได้ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ตามพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์ พ.ศ.2528 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของสภาการพยาบาล คือ ควบคุมความประพฤติของผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล การผดุงครรภ์ หรือการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ให้ถูกต้องตามจริยธรรมแห่งวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ส่งเสริมการศึกษา การบริหารการวิจัย และความก้าวหน้าในวิชาชีพการพยาบาล การผดุงครรภ์ หรือการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ส่งเสริมความสามัคคีและผดุงเกียรติของสมาชิก ช่วยเหลือ แนะนำ เผยแพร่ และให้การศึกษแก่ประชาชนและองค์กรอื่นในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการพยาบาล การผดุงครรภ์และการสาธารณสุขให้คำปรึกษา หรือข้อเสนอแนะต่อรัฐบาลเกี่ยวกับปัญหาการพยาบาล การผดุงครรภ์และสาธารณสุข และเป็นตัวแทนของผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล การผดุงครรภ์ หรือการพยาบาลและการผดุงครรภ์ในประเทศไทย รวมทั้งผดุงความเป็นธรรมและส่งเสริมสวัสดิการให้แก่สมาชิก

2. อำนาจหน้าที่ของสภาการพยาบาล

2.1 รับขึ้นทะเบียนและออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ขอเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ หรือการพยาบาลและการผดุงครรภ์

2.2 สั่งพักใช้ใบอนุญาต หรือเพิกถอนใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ หรือการพยาบาลและการผดุงครรภ์

2.3 ให้ความเห็นชอบหลักสูตรการศึกษาวิชาชีพพยาบาลและการผดุงครรภ์ ในระดับอุดมศึกษาของสถาบันการศึกษาที่จะนำการสอนวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ เพื่อเสนอต่อทบวงมหาวิทยาลัย (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา)

2.4 รับรองหลักสูตรต่างๆ สำหรับการศึกษาระดับประกาศนียบัตรของสถาบันการศึกษา ที่ทำการสอนวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์

2.5 รับรองหลักสูตรต่างๆ สำหรับการฝึกอบรมในวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ของสถาบันการศึกษาที่จะทำการฝึกอบรมในวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์

2.6 รับรองวิทยฐานะของสถาบันการศึกษาที่จะทำการสอนและฝึกอบรมตาม 2.4) และ 2.5)

2.7 รับรองปริญญา ประกาศนียบัตรเทียบเท่าปริญญา ประกาศนียบัตรหรือวุฒิปัต
 ในวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ของสถาบันต่างๆ

2.8 ออกหนังสือและอนุมัติ วุฒิปัตเกี่ยวกับความรู้และความชำนาญเฉพาะทาง
 และหนังสือแสดงวุฒิปัตอื่นในวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ให้แก่ผู้ประกอบวิชาชีพ
 การพยาบาล การผดุงครรภ์ หรือการพยาบาลและการผดุงครรภ์

2.9 ดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสภาการพยาบาล

3. สภาการพยาบาลได้ดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานสถาบัน และมาตรฐานสาขา
 วิชาชีพ ดังนี้

3.1 พิจารณาให้การรับรองสถาบันการศึกษา ในกรณีเปิดดำเนินการหลักสูตร
 พยาบาลศาสตร์บัณฑิต (กรณีสถาบันใหม่) สถาบันการศึกษาที่มีความประสงค์จะขอเปิดหลักสูตร
 พยาบาลศาสตร์บัณฑิต ต้องยื่นคำขอรับรองสถาบันการศึกษาต่อสภาการพยาบาลล่วงหน้า
 ก่อนเปิดรับนักศึกษาไม่น้อยกว่า 180 วัน เพื่อสภาการพยาบาลจะได้พิจารณาอนุญาตให้
 นักศึกษาของสถาบันนั้น มีสิทธิ์สอบใบอนุญาตประกอบวิชาชีพได้ และห้ามสถาบันรับนักศึกษา
 ก่อนที่จะได้รับการรับรองจากสภาการพยาบาล โดยมีข้อมูลที่ต้องนำเสนอให้ครบถ้วนทุกข้อ ดังนี้

3.1.1 องค์กรและการบริหาร

3.1.2 อาจารย์

3.1.3 แผนการจัดการเรียนการสอน

3.1.4 ปัจจัยเกื้อหนุน

3.1.5 ห้องสมุด

สถาบันการศึกษาจะต้องดำเนินการรับรองสถาบันให้ครบทั้ง 4 ปี จึงจะเปิดดำเนินการ และสภาการพยาบาล
 จะดำเนินการตรวจเยี่ยมสถาบันการศึกษาการพยาบาลและการผดุงครรภ์ใหม่ปีละ 3 ครั้ง ดังนั้น
 สถาบันการศึกษาต้องเสนอรายงานการประเมินตนเองเพื่อการรับรองสถาบันต่อสภาการพยาบาล
 ภายในเดือนพฤศจิกายนของทุกปี นอกจากนี้ สถาบันการศึกษาการพยาบาลและการผดุงครรภ์ใหม่
 ต้องได้รับการรับรองจากสถาบันจากสภาการพยาบาลทุกปีอย่างต่อเนื่องตลอดหลักสูตร ครบทั้ง 4 ปี
 การศึกษา ผู้สำเร็จการศึกษาจึงจะมีสิทธิ์สมัครสอบความรู้ เพื่อรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพการ
 พยาบาลและการผดุงครรภ์ได้

3.2 พิจารณาให้ความเห็นชอบหลักสูตรพยาบาลศาสตร์บัณฑิต (กรณีสถาบันใหม่)

สถาบันการศึกษาที่เปิดสอนสาขาวิชาการพยาบาลและการผดุงครรภ์จะต้อง
 เสนอหลักสูตรที่สภามหาวิทยาลัยอนุมัติหรือเห็นชอบให้สภาการพยาบาลให้ความเห็นชอบก่อนที่จะ
 เปิดรับนักศึกษา อย่างน้อย 180 วัน โดยสภาการพยาบาลได้แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาการ
 ขอรับรองสถาบันการศึกษาและการให้ความเห็นชอบหลักสูตรระดับพื้นฐานเป็นผู้พิจารณาโดยใช้

เกณฑ์ ทั้งนี้ หลักสูตรจะต้องผ่านเกณฑ์ทุกข้อ กรณีไม่ผ่านเกณฑ์ สภาการพยาบาลจะส่งหลักสูตรให้สถาบันการศึกษาแก้ไขและเมื่อให้ความเห็นชอบแล้ว สถาบันการศึกษาจะต้องแจ้งสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเพื่อรับทราบหลักสูตรดังกล่าวของสถาบันอุดมศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจะรับทราบหลักสูตรฉบับที่สภาพยาบาลประทับตราอนุมัติเห็นชอบหลักสูตรนั้นมาก่อนซึ่งสถาบันอุดมศึกษาต้องใช้เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการในการจัดทำหลักสูตร)

สภาการพยาบาลสงวนสิทธิ์ที่จะไม่รับพิจารณารับรองสถาบันและไม่รับพิจารณาหลักสูตร หากสถาบันการศึกษาเปิดรับนักศึกษาก่อน กรณีสภาการพยาบาลมีมติไม่รับรองสถาบันใด ให้สถาบันดังกล่าวดำเนินการแก้ไขปรับปรุงให้เป็นไปตามเกณฑ์ และอาจขอเสนอให้สภาการพยาบาลพิจารณาผลการปรับปรุง ทั้งนี้ ต้องไม่เสนอก่อน 90 วัน นับจากวันที่สภาการพยาบาลมีมติไม่รับรอง

3.3 พิจารณาให้ความเห็นชอบหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ (กรณีสถาบันเก่า)

สถาบันการศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์บัณฑิต และมีความต้องการที่จะปรับปรุงหลักสูตร ต้องเสนอหลักสูตรนั้น ให้สภาการพยาบาลให้ความเห็นชอบหลักสูตรก่อนเปิดดำเนินการไม่น้อยกว่า 180 วัน (สถาบันการศึกษาต้องใช้เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการในการจัดทำหลักสูตร)

3.4 พิจารณาให้การรับรองสถาบันการศึกษา (กรณีสถาบันเก่า)

สภาการพยาบาลดำเนินการให้การรับรองสถาบันเก่า สำหรับสถาบันการศึกษาพยาบาลโดยใช้อุปกรณ์ประกอบ ดังนี้ ซึ่งเป็น 2 ส่วนสำคัญ คือ เกณฑ์สำคัญและเกณฑ์โดยทั่วไป

3.4.1 การวิเคราะห์เอกสารการประเมินตนเองของสถาบันการศึกษา

3.4.2 การตรวจเยี่ยมสถาบันการศึกษาที่รับรอง

3.4.3 การตรวจสอบข้อมูลและการเสนอผลการพิจารณารับรองสถาบัน

3.4.4 การอนุมัติผลการแจ้งสถาบันการศึกษาและการประกาศผลการรับรองสถาบันในเว็บไซต์ของสภาการพยาบาล

การดำเนินการขั้นที่ 3.4.1) และขั้นที่ 3.4.2) ดำเนินการโดยคณะผู้ตรวจเยี่ยมซึ่งสภาการพยาบาลเป็นผู้แต่งตั้ง ขั้นที่ 3.4.3) ดำเนินการโดยคณะกรรมการรับรองสถาบันการศึกษา โดยคณะผู้ตรวจเยี่ยมนำเสนอข้อมูล เพื่อเสนอคณะต่อคณะกรรมการสภาการพยาบาล เพื่อให้ความเห็นชอบและมีมติ พร้อมทั้งแจ้งผลการรับรองให้สถาบันการศึกษาทราบ ขั้น 3.4.4) ดำเนินการโดยคณะกรรมการสภาการพยาบาล

3.5 การจัดสอบเพื่อรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพฯ

การจัดสอบเพื่อรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ เป็นไปตามข้อบังคับสภาการพยาบาลว่าด้วยสอบความรู้เพื่อขึ้นทะเบียนและรับรองใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพพยาบาลการผดุงครรภ์ หรือการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ.2543 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2551 โดยสอบเป็นภาษาไทยในเนื้อหาสาระ

3.5.1 เพื่อเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล คือ การพยาบาล มารดาและทารก การพยาบาลเด็กและวัยรุ่น การพยาบาลผู้ใหญ่ การพยาบาลผู้สูงอายุ การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวชศาสตร์ การพยาบาลอนามัยชุมชนและการรักษาพยาบาลขั้นต้น กฎหมายว่าด้วยวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ จรรยาบรรณวิชาชีพ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์

3.5.2 เพื่อเป็นการประกอบอาชีพการผดุงครรภ์ คือ การผดุงครรภ์ การพยาบาลมารดาและทารก กฎหมายว่าด้วยวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ จรรยาบรรณวิชาชีพ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์

3.5.3 เพื่อเป็นการประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ สอบเช่นเดียวกับผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล และเพิ่มการสอบเนื้อหาวิชาผดุงครรภ์ ผู้สอบจะต้องได้รับคะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ของรายวิชา หรือตามเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด กรณีที่ไม่ผ่านในรายวิชาใด ให้สมัครสอบเฉพาะในรายวิชาที่ไม่ผ่าน และให้สอบให้ครบทุกรายวิชาภายใน 3 ปี

3.6 ดำเนินการออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพฯ และการต่อใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ เป็นไปตามข้อบังคับสภาการพยาบาลว่าด้วยการขึ้นทะเบียน การออกใบอนุญาตการต่อใบอนุญาต และการอื่นๆ ที่เกี่ยวกับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล การผดุงครรภ์หรือการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ.2545

จากรายละเอียดข้างต้น สภาการพยาบาลได้ดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานสถาบันและมาตรฐานสาขาวิชาชีพไว้อย่างชัดเจน ทั้งนี้เพื่อก่อให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในการดำเนินการ และแสดงให้เห็นถึงศักยภาพของบุคลากรทางด้านสาธารณสุข

ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตร

การศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรมี 2 แผน ได้แก่ แผนปกติ และแผนการผลิตพยาบาลเพิ่ม ในที่นี้จะกล่าวถึง โครงการขยายระยะเวลาการผลิตและพัฒนาการจัดการศึกษาสาขาวิชาพยาบาลศาสตร (ปีการศึกษา 2561 - 2565) เพื่อพัฒนาสุขภาพของประชาชนและตอบสนองยุทธศาสตร์ประเทศระยะที่ 1 (ปีการศึกษา 2561 - 2562) ซึ่งมีกรอบแนวคิด วัตถุประสงค์ และประมาณการค่าใช้จ่ายที่นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติโครงการ ดังนี้

1. กรอบแนวคิด

1.1 การผลิตพยาบาลต้องพิจารณาความต้องการของทุกภาคส่วนของประเทศ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน รวมทั้งการรองรับนโยบายการดำเนินงานของรัฐบาล การเข้าถึงระบบ บริการสุขภาพการเป็นศูนย์กลางสุขภาพนานาชาติ การก้าวเข้าสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และนโยบายการพัฒนาสุขภาพของประชาชนทุกกลุ่ม โดยเฉพาะผู้สูงอายุและเด็ก เป็นต้น

1.2 คำนึงถึงการแก้ไขปัญหาความขาดแคลนพยาบาล ซึ่งเป็นปัญหาที่กระทบต่อการพัฒนาสุขภาพของประชาชน

2. วัตถุประสงค์

เพื่อเพิ่มการผลิตพยาบาลวิชาชีพในระดับปริญญาตรีให้สามารถรองรับการขยาย ศักยภาพการให้บริการด้านสาธารณสุขของประเทศในทุกภาคส่วน

3. เป้าหมาย

3.1 ในระยะ 10 ปีข้างหน้า อัตราส่วนพยาบาลวิชาชีพต่อประชากรในภาพรวม เท่ากับ 1 คน ต่อประชากร 350 คน (ภายหลังจากการดำเนินโครงการฯ ระยะที่ 1 การศึกษา 2561 - 2562) อัตราส่วนพยาบาลต่อประชากรเท่ากับ 1:392 และเมื่อดำเนินการครบทั้งโครงการฯ (การศึกษา 2561 - 2565) อัตราส่วนพยาบาลต่อประชากรเท่ากับ 1:375)

4. ประเมินค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (4 ปี)

ปัจจุบันสถาบันการศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตได้รับการสนับสนุนงบประมาณ เพื่อเป็น ค่าใช้จ่ายในการผลิตพยาบาล โดยสถาบันการศึกษาในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวง สาธารณสุข ได้รับการสนับสนุนงบประมาณ จำนวน 28,800 บาท/คน/ปี ซึ่งในงบประมาณจำนวนนี้ รวมถึงงบประมาณการจ้างและพัฒนาอาจารย์ สำหรับสถาบันการศึกษาในสังกัดกระทรวงการ อุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมได้รับการสนับสนุนงบประมาณเพื่อเป็นค่าวัสดุการศึกษา จำนวน 6,000 บาท/คนปี สำหรับการผลิตนักศึกษาพยาบาลในหลักสูตรปกติ และจำนวน 110,000 บาท/คนปี สำหรับการผลิตนักศึกษาในโครงการเพิ่มการผลิตและพัฒนาการจัดการศึกษา สาขาวิชาพยาบาลศาสตร

ทั้งนี้ คณะรัฐมนตรีได้มีมติในการประชุมเมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2562 แจ้งตามหนังสือ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร 0505/9662 ลงวันที่ 14 มีนาคม 2562 เห็นชอบและ อนุมัติค่าใช้จ่ายในการดำเนินการผลิตพยาบาลเพิ่ม ในอัตรา 110,000 บาท/คน/ปี โดยประมาณการ ที่ใช้ในการคำนวณค่าใช้จ่ายต่อคนที่จัดทำขึ้นเพื่อนำเสนอประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ตามตารางที่ 2-1

ตารางที่ 2-1 แสดงค่าใช้จ่ายในการดำเนินการผลิตพยาบาล โครงการผลิตพยาบาลเพิ่ม

รายการ	เกณฑ์การคำนวณ	ค่าใช้จ่ายต่อคน (บาท)
1. ค่าตอบแทนอาจารย์พิเศษสอน ภาคปฏิบัติอัตราส่วนอาจารย์ : นักศึกษา คือ 1:8 โดย คิดชั่วโมงละ 300 บาท	ตลอดหลักสูตร ฝึกปฏิบัติงาน 1,620 ชั่วโมงคิดโดยเฉลี่ยเท่ากับ 405 ชั่วโมง/ปี	$(300 \times 405) / 8 =$ 15,187.5 ปัดเศษเป็น 15,188 บาท
2. ค่าใช้จ่ายในการเตรียมความพร้อม พร้อม อาจารย์พิเศษ ตามหลักสูตร ของสภาการพยาบาล 1 สัปดาห์/ปี หลักสูตรละ 5,000 บาท/คน	จำนวน 11 สาขาวิชา : การ พยาบาลเด็กโต, การพยาบาลเด็ก เล็ก, อายุรศาสตร์, ศัลยศาสตร์ , ห้องผ่าตัด, ออร์โธปิดิก, ห้องคลอด, ANC, มารดาหลังคลอด ชุมชน, และ จิตเวช	$(5,000 \times 11) / 8 = 6,875$ บาท
3. ค่าใช้จ่ายในการฝึกปฏิบัติงาน 3.1 ค่าพาหนะ 58 วัน วันละ 3,500 บาท 3.2 ค่าที่พักในชุมชน 1 เดือน (30 วัน) สำหรับอาจารย์/นักศึกษา 3.3 ค่าตอบแทนแหล่งฝึก 232 วัน	3.1 รถตู้ 1 คัน (สำหรับนักศึกษา 10 คน) 3.2 ค่าที่พักสำหรับอาจารย์/ นักศึกษา โดยเฉลี่ยวันละ 200 บาท 3.3 ค่าแหล่งฝึกคิดเป็น 85 บาท/ วัน	$(58 \times 3,500) / 10 =$ 20,300 $30 \times 200 = 6,000$ บาท $232 \times 85 = 19,720$ บาท
4. ค่าใช้จ่ายในการจัดซื้อครุภัณฑ์ ทดแทน และเพิ่มเติม อุปกรณ์ น้ำยา สารเคมี ค่าซ่อมแซมในห้องปฏิบัติการ พยาบาลและในคลินิก รพ.	4.1 ทุนเสมือนจริง 4.2 วัสดุสิ้นเปลือง 4.3 อุปกรณ์ห้องปฏิบัติการและใน คลินิก 4.4 ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์	20,000 บาท
5. ค่าใช้จ่ายจัดการศึกษาภาคทฤษฎี และกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อพัฒนา นักศึกษา	5.1 อุปกรณ์การศึกษา สื่อการ เรียนรู้ 5.2 กิจกรรมพัฒนานักศึกษา	18,917 บาท
6. ค่าสาธารณูปโภค	คิดเป็น 3,500 บาท/คน	3,500 บาท
รวมทั้งสิ้น (บาท)		110,500 บาท

ที่มา : รองศาสตราจารย์ ดร. ดรุณี รุจกรกานต์

ข้อมูลที่น่าสนใจของคณะรัฐมนตรีเพื่อประกอบการพิจารณาโครงการขยายระยะเวลาการเพิ่มการผลิตและพัฒนาการจัดการศึกษา สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ ในประเด็นการคาดการณ์อัตราส่วนระหว่างพยาบาลต่อประชากรของประเทศไทย พ.ศ.2561-2570 ตามตารางที่ 2-2

ตารางที่ 2-2 แสดงการคาดการณ์อัตราส่วนระหว่างพยาบาล ต่อ ประชากรของประเทศไทย

ปี พ.ศ.	อัตราส่วนพยาบาล : ประชากร
2561	1:399
2562	1:392
2563	1:386
2564	1:380
2565	1:375
2566	1:370
2567	1:365
2568	1:360
2569	1:356
2570	1:351

ที่มา : รองศาสตราจารย์ ดร. ดรุณี รุจกรกานต์

จากข้อมูลข้างต้น แสดงให้เห็นว่า ภาครัฐมีความพยายามที่จะเร่งรัดการผลิตบุคลากรทางด้านสาธารณสุข สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ และคาดว่าจะต่อไปจะมีบุคลากรทางด้านสาธารณสุขที่สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ เพียงพอต่อการให้บริการประชาชน

ข้อมูลมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏเป็นกลุ่มมหาวิทยาลัยที่พัฒนามาจากโรงเรียนฝึกหัดอาจารย์ที่ตั้งอยู่ในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคของประเทศต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็นวิทยาลัยครูหลังจากนั้นได้รับพระราชทานนาม "ราชภัฏ" จากพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ให้เป็นชื่อประจำสถาบันพร้อมทั้งพระราชทานพระราชลัญจกรเป็นตราประจำมหาวิทยาลัยโดยในปัจจุบัน มหาวิทยาลัยราชภัฏ มีอยู่ทั้งสิ้น 38 แห่งทั่วประเทศเป็นมหาวิทยาลัยที่มีอยู่ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ

มหาวิทยาลัยราชภัฏ เป็นมหาวิทยาลัยหนึ่งที่มีการปรับตัวให้ทันกับสถานการณ์ของประเทศ ในขณะที่ประเทศมีความขาดแคลนบุคลากรทางด้านสาธารณสุข มหาวิทยาลัยราชภัฏมีการ

ปรับการจัดการเรียนการสอนโดยมีบางมหาวิทยาลัยเปิดสอนคณะพยาบาลศาสตร์ขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการของประเทศ

จากข้อมูลข้างต้น ประเทศไทยพบกับปัญหาการขาดแคลนบุคลากรทางการแพทย์มาอย่างต่อเนื่อง ดังจะเห็นได้จากสัดส่วนพยาบาลต่อประชากร โดยเฉพาะในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีอัตราส่วน พยาบาลหนึ่งคนต่อประชากร 737 คน ซึ่งเป็นอัตราส่วนที่ต่ำกว่าเกณฑ์ที่องค์การอนามัยโลกกำหนดไว้ และอาจจะด้วยเหตุนี้ที่ทำให้มหาวิทยาลัยราชภัฏหลายแห่งเริ่มมีการจัดการเรียนการสอนด้านสาธารณสุขขึ้น แต่เนื่องจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเป็นมหาวิทยาลัยซึ่งไม่มีโรงพยาบาลในสังกัดการจัดการเรียนการสอนพยาบาลศาสตร์จึงมีการดำเนินการจัดการเรียนการสอนที่แตกต่างจากมหาวิทยาลัยที่มีโรงพยาบาลในสังกัดที่เปิดสอนคณะแพทยศาสตร์ ด้วยเหตุนี้เอง จึงนำมาสู่สมมติฐานในประเด็นค่าใช้จ่ายในการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยราชภัฏว่ามีเกณฑ์ หรือมีแนวคิดอย่างไรในการจัดการเรียนการสอนในด้านนี้ และจากงบประมาณที่มีอยู่จะสามารถพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างไร ในที่นี้จะขอนำเสนอ มหาวิทยาลัย 3 แห่ง ประกอบด้วยภาคกลาง 1 แห่ง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 แห่ง ที่มีการปรับตัวในการเพิ่มการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ ได้แก่ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ และมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายในการจัดการเรียนการสอนด้านพยาบาลศาสตร์ต่อไป

1. มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

1.1 วิสัยทัศน์ (Vision)

มหาวิทยาลัยเฉพาะทางที่มีอัตลักษณ์โดดเด่นด้านอาหาร การศึกษาปฐมวัย อุตสาหกรรมบริการ และการพยาบาลและสุขภาพ ภายใต้งบประมาณการพัฒนาเพื่อความเป็นเลิศบนพื้นฐานของการจัดการคุณภาพ

1.2 พันธกิจ (Mission)

1. การผลิตบัณฑิต
2. การพัฒนานวัตกรรมและงานวิจัย
3. การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
4. การบริการวิชาการ

1.3 หลักสูตรพยาบาลศาสตร์

1.3.1 การควบคุมคุณภาพการศึกษา

คณะพยาบาลศาสตร์ ได้รับการรับรองจากสภาการพยาบาล 5 ปี ตั้งแต่ปีการศึกษา 2560 – 2564 (ณ วันที่ 19 พฤษภาคม 2560) ซึ่งเป็นระยะเวลาสูงสุดในการรับรองของสภาการพยาบาล

1.3.2 แผนการรับนักศึกษา

คณะพยาบาลศาสตร์ กำหนดแผนการรับนักศึกษา ใน 2 ส่วน ได้แก่ นักศึกษาปกติ และโครงการผลิตพยาบาลเพิ่ม (จำนวนอัตรารับ ตามมติคณะรัฐมนตรี) โดยในแต่ละปีรับนักศึกษา ตามตารางที่ 2-3

ตารางที่ 2-3 แสดงแผนการรับศึกษา ปีการศึกษา 2561 – 2567 มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

รายการ	ปีการศึกษา						
	2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567
1. นักศึกษาปกติ	50	50	50	50	50	50	50
2. โครงการผลิตพยาบาลเพิ่ม	50	50	50	50	50	50	50
รวม	100	100	100	100	100	100	100

ที่มา : สำนักงบประมาณ

ตารางที่ 2-4 แสดงจำนวนนักศึกษาคงอยู่ ปีการศึกษา 2561 – 2567 มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

รายการ	ปีการศึกษา						
	2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567
1. นักศึกษาปกติ	200	200	200	200	200	200	200
2. โครงการผลิตพยาบาลเพิ่ม - ผลิตพยาบาลเพิ่มและ พัฒนาการจัดการศึกษา (ปีการศึกษา 2557-2560) - ผลิตพยาบาลเพิ่มและ พัฒนาการจัดการศึกษา ระยะที่ 1 (ปีการศึกษา 2561-2562)	131	166	152	169	200	200	200
รวม	331	366	352	369	400	400	400

ที่มา : สำนักงบประมาณ

2. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

2.1 วิสัยทัศน์ (Vision)

" มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี " เป็นศูนย์กลางการจัดการศึกษา ที่มีคุณภาพ บนพื้นฐานการวิจัยและสร้างสรรค์ภูมิปัญญา ร่วมกับภาคีเครือข่ายเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

2.2 พันธกิจ (Mission)

2.2.1 ผลิตบัณฑิตที่มีความรู้คู่คุณธรรม มีความรัก และผูกพันต่อท้องถิ่น

2.2.2 วิจัยและพัฒนาองค์ความรู้บนพื้นฐานของภูมิปัญญาท้องถิ่นและ ภูมิปัญญาสากล

2.2.3 เสริมสร้างคุณค่า ความสำนึก และความภูมิใจในศิลปะและวัฒนธรรม

2.2.4 เรียนรู้และเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยกับภาคีเครือข่าย เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

2.2.5 ผลิตและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐาน ที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง

2.2.6 ประสานความร่วมมือและช่วยเหลือเกื้อกูลกันระหว่างมหาวิทยาลัย ชุมชน องค์กร ปกครองท้องถิ่นและองค์กรอื่นทั้งใน และต่างประเทศเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

2.2.7 ศึกษาและพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการดำรงชีวิต

2.2.8 แสวงหาแนวทางเพื่อส่งเสริมให้เกิดการจัดการ การบำรุงรักษา การใช้ ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

2.2.9 ส่งเสริมและสืบสานโครงการอันเนื่องมาจากแนวพระราชดำริในการปฏิบัติ ภารกิจของมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

2.3 หลักสูตรพยาบาลศาสตร์

2.3.1 การควบคุมคุณภาพการศึกษา

คณะพยาบาลศาสตร์ ได้รับการรับรองจากสภาการพยาบาล 4 ปี ตั้งแต่ ปีการศึกษา 2561 – 2564

2.3.2 แผนการรับนักศึกษา

คณะพยาบาลศาสตร์ กำหนดแผนการรับนักศึกษา ใน 2 ส่วน ได้แก่ นักศึกษาปกติ และ โครงการผลิตพยาบาลเพิ่ม (จำนวนอัตรารับ ตามมติคณะรัฐมนตรี) โดยในแต่ละปี รับนักศึกษา ดังนี้

ตารางที่ 2-5 แสดงแผนการรับศึกษา ปีการศึกษา 2561 – 2567 มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

รายการ	ปีการศึกษา						
	2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567
1. นักศึกษาปกติ	80	80	90	90	90	90	90
2. โครงการผลิตพยาบาลเพิ่ม		10	10	10	10	10	10
รวม	80	90	100	100	100	100	100

ที่มา : สำนักงบประมาณ

ตารางที่ 2-6 แสดงจำนวนนักศึกษาคงอยู่ ปีการศึกษา 2561 – 2567 มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

รายการ	ปีการศึกษา						
	2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567
1. นักศึกษาปกติ	261	348	377	405	426	400	400
2. โครงการผลิตพยาบาลเพิ่ม - ผลิตพยาบาลเพิ่มและ พัฒนา การจัดการศึกษา (ปีการศึกษา 2557 – 2560) - ผลิตพยาบาลเพิ่มและ พัฒนาการจัดการศึกษาระยะที่ 1 (ปีการศึกษา 2561 – 2562)	-	10	20	30	40	40	40
รวม	261	358	397	435	466	440	440

ที่มา : สำนักงบประมาณ

3. มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

3.1 วิสัยทัศน์ (Vision)

ราชภัฏชัยภูมิ ความรู้เพื่อทุกคน (CPRU Knowledge for all)

3.2 พันธกิจ (Mission)

3.2.1 ผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพได้มาตรฐานและเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน

3.2.2 วิจัยสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่นสู่ความยั่งยืน

3.2.3 ให้บริการวิชาการถ่ายทอดเทคโนโลยีและสืบสานโครงการอันเนื่องมาจากแนวพระราชดำริ เพื่อความเข้มแข็งของท้องถิ่น

3.2.4 อนุรักษ์ ฟื้นฟู ส่งเสริม สืบสาน และสร้างคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

3.2.5 เสริมสร้างความเข้มแข็งของวิชาชีพครูบุคลากรทางการศึกษาและบุคลากรในสาขาวิชาชีพอื่นๆ

3.2.6 บริหารจัดการมหาวิทยาลัยให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล

3.3 หลักสูตรพยาบาลศาสตร์

3.3.1 การควบคุมคุณภาพการศึกษา

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ได้รับการรับรองจากสภาการพยาบาล 2 ปี ตั้งแต่ปีการศึกษา 2561 - 2562 (ณ วันที่ 13 พฤษภาคม 2559) ซึ่งเป็นระยะเวลาสูงสุดในการรับรองของสภาการพยาบาล

3.3.2 แผนการรับนักศึกษา

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ กำหนดแผนการรับนักศึกษา 2 ส่วน ได้แก่ นักศึกษาปกติ และโครงการผลิตพยาบาลเพิ่ม (จำนวนอัตราติดตามมติคณะรัฐมนตรี) โดยในแต่ละปี รับนักศึกษา ดังนี้

ตารางที่ 2-7 แสดงแผนการรับศึกษา ปีการศึกษา 2561-2567 มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

รายการ	ปีการศึกษา						
	2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567
1. นักศึกษาปกติ	60	60	60	60	60	60	60
2. โครงการผลิตพยาบาลเพิ่ม	-	20	10	10	10	10	10
รวม	60	80	70	70	70	70	70

ที่มา : สำนักงานประมาณ

ตารางที่ 2-8 แสดงจำนวนนักศึกษาคงอยู่ ปีการศึกษา 2561 – 2567 มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

รายการ	ปีการศึกษา						
	2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567
1. นักศึกษาปกติ	59	55	60	60	60	60	60
2. โครงการผลิตพยาบาลเพิ่ม - ผลิตพยาบาลเพิ่มและ พัฒนาการ จัดการศึกษา (ปีการศึกษา 2557-2560) - ผลิตพยาบาลเพิ่มและ พัฒนาการจัดการศึกษาระยะที่ 1 (ปีการศึกษา 2561-2562)	-	20	10	10	10	10	10
รวม	59	75	70	70	70	70	70

ที่มา : สำนักงบประมาณ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการทบทวนข้อมูลดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นว่าภาครัฐมีความพยายามที่จะแก้ไขปัญหาทางด้านการขาดแคลนบุคลากรทางด้านสาธารณสุขโดยกำหนดเป็นแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ข้อ 1.3.1.7 สร้างความเป็นธรรมในการเข้าถึงบริการสาธารณสุขและการศึกษา โดยเฉพาะสำหรับผู้มีรายได้น้อยและกลุ่มผู้ด้อยโอกาส โดยในด้านบริการสาธารณสุข เน้นการกระจายทรัพยากร และเพิ่มบุคลากรทางการแพทย์ การพยาบาล ให้กระจายไปยังพื้นที่อำเภอ ตำบล เพื่อให้สามารถดูแลประชาชนได้อย่างทั่วถึง การพัฒนาระบบหลักประกันสุขภาพให้ครอบคลุมผู้มีรายได้น้อย ให้ได้รับบริการที่ไม่มีความเหลื่อมล้ำในด้านคุณภาพ รวมทั้งระบบคุ้มครองการรักษาพยาบาลต่อการเจ็บป่วยที่สร้างภาระทางการเงินโดยไม่คาดคิดหรือเกินขีดความสามารถของผู้มีรายได้น้อย สนับสนุนส่งเสริมให้สังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างเสริมสุขภาพ รวมถึงการพัฒนาสถานพยาบาลให้มีคุณภาพและมีสัดส่วนแพทย์ต่อประชากร ตามมาตรฐานสากลในทุกพื้นที่ และส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการให้บริการสาธารณสุข ด้านการศึกษาเน้นการสร้างโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพที่เป็นมาตรฐานเสมอกัน โดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกลทุรกันดารและยากจนและกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการการดูแลเป็นพิเศษ การจัดให้มีมาตรการเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา การสนับสนุนกลไกความร่วมมือของ

ภาคส่วนต่างๆ เพื่อพัฒนาการศึกษาในระดับจังหวัด การใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ความรู้และนวัตกรรมของคนทุกกลุ่ม รวมถึงระบบการติดตามสนับสนุนและประเมินผลเพื่อสร้างหลักประกันสิทธิการได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพของประชาชน

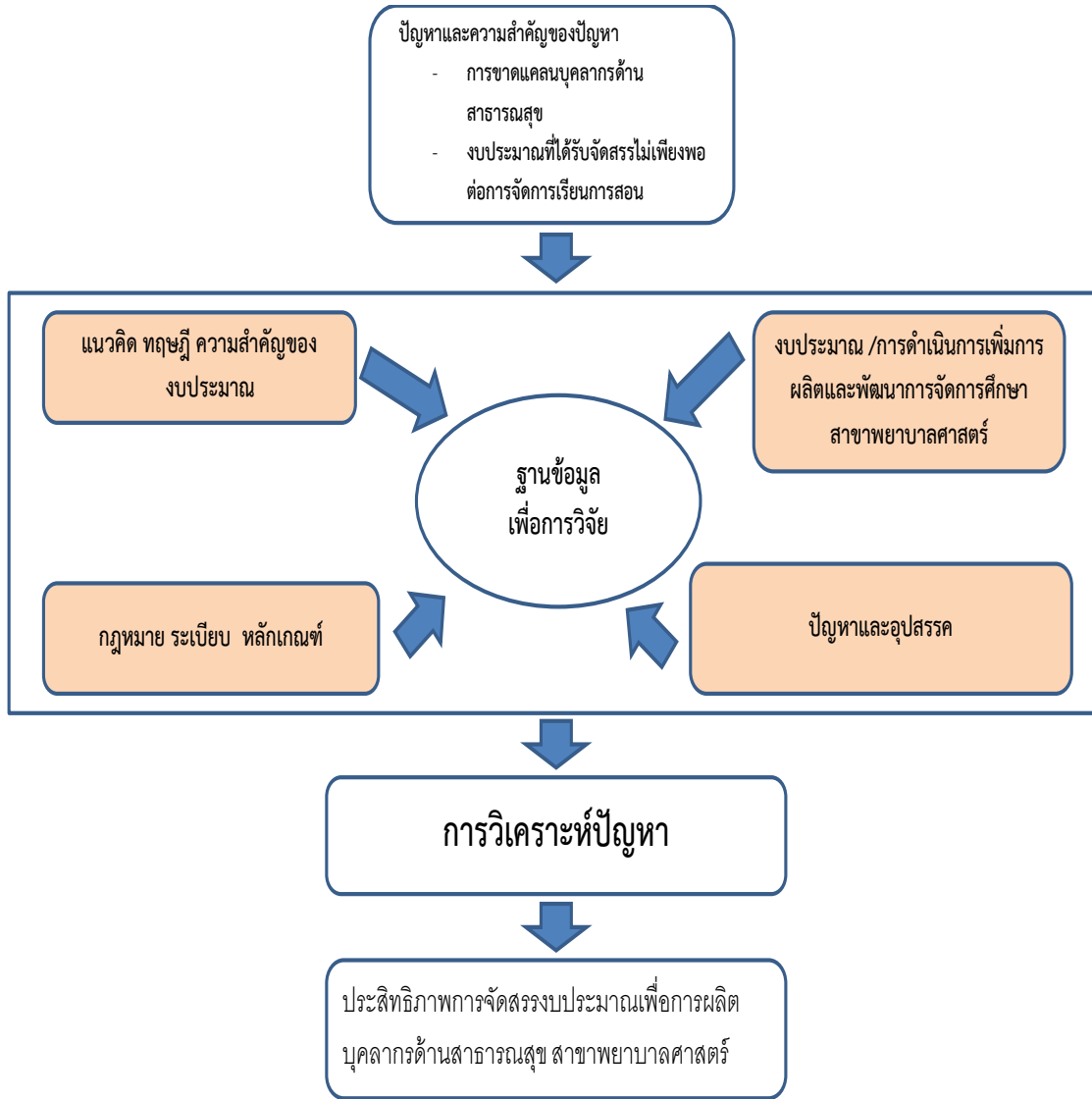
ทั้งนี้ หลายภาคส่วนมีการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ และนโยบายข้างต้น กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมเป็นกระทรวงหนึ่งที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริมสนับสนุน และกำกับการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ การวิจัย และการสร้างสรรค์นวัตกรรม เพื่อการพัฒนาประเทศให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลก มหาวิทยาลัยในฐานะสังกัดกระทรวงดังกล่าว มีความจำเป็นที่จะต้องตอบรับ และนำนโยบายไปปฏิบัติ

มหาวิทยาลัยในฐานะที่นำนโยบายไปปฏิบัติ มีการปรับตัวและเปลี่ยนแปลง เพื่อพัฒนาการศึกษาในหลากหลายรูปแบบ รวมถึง การพัฒนาบุคลากรทางด้านสาธารณสุข ในที่นี้จะขอกกล่าวถึง มหาวิทยาลัยราชภัฏ เนื่องจากมีมหาวิทยาลัยในสังกัดมากที่สุดในประเทศ และมีความพยายามที่จะผลักดันการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเห็นได้จากการปรับตัวโดยการเปิดรับสาขาการศึกษาทางด้านสาธารณสุขมากขึ้น ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความท้าทายในด้านการศึกษา และด้วยเหตุนี้เอง จึงเป็นที่น่าสนใจว่า ในขณะที่มหาวิทยาลัยมีการปรับตัวเพื่อจัดการเรียนการสอนในทางด้านสาธารณสุข ภาครัฐมีการสนับสนุนงบประมาณที่เหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการที่ควรจะเป็นแล้วหรือไม่อย่างไร จนนำมาสู่วัตถุประสงค์ของการศึกษา ดังนี้

1. เพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการสนับสนุนงบประมาณรายจ่ายประจำปี ในการจัดการเรียนการสอน สาขาพยาบาลศาสตร์ ของสถาบันอุดมศึกษา
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานด้านการจัดการเรียนการสอน สาขาพยาบาลศาสตร์ ของสถาบันอุดมศึกษา
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการจัดสรรงบประมาณในการจัดการเรียนการสอน สาขาพยาบาลศาสตร์ให้สถาบันอุดมศึกษา

จากการทบทวนข้อมูลดังกล่าวข้างต้น สามารถนำมาสู่การสร้างกรอบแนวคิดการวิจัยได้ ดังต่อไปนี้

กรอบแนวคิดการวิจัย

สรุป

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี มีเป้าหมายในการกระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม เพิ่มโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามาเป็นกำลังของการพัฒนาประเทศในทุกๆระดับ ทั้งนี้เพื่อการเข้าถึงบริการภาครัฐระหว่างกลุ่มประชากร ความก้าวหน้าของการพัฒนาคน และคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ โดยประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ด้านการสร้างความเป็นธรรมในการเข้าถึงบริการสาธารณสุขและการศึกษา โดยเฉพาะสำหรับผู้มีรายได้น้อยและ

กลุ่มผู้ด้อยโอกาส ในด้านบริการสาธารณสุข เน้นการกระจายทรัพยากรและเพิ่มบุคลากรทางการแพทย์ การพยาบาล ให้กระจายไปยังพื้นที่อำเภอ ตำบล เพื่อให้สามารถดูแลประชาชนได้อย่างทั่วถึง

ระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์เน้นการใช้ยุทธศาสตร์ชาติ และนโยบายรัฐบาลเป็นหลักในการจัดการทรัพยากรให้เกิดประสิทธิผลคุ้มค่า และสอดคล้องตามความต้องการของประชาชน และพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ.2561 มาตรา 23 การจัดทำงบประมาณ ต้องคำนึงถึงประมาณการรายรับและฐานะทางการคลังของประเทศ ความจำเป็นในการพัฒนาประเทศ ตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เสถียรภาพทางเศรษฐกิจภายในและภายนอกประเทศ ความเป็นธรรมทางสังคม นโยบายรัฐบาล และภารกิจของหน่วยรับงบประมาณ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและความคุ้มค่าในการใช้จ่ายงบประมาณ และเกิดผลสัมฤทธิ์ในการบริหารจัดการภาครัฐ การจัดสรรงบประมาณเพื่อการผลิตพยาบาลที่เกิดประสิทธิผลคุ้มค่า ที่สามารถวัดผลที่ชัดเจน คือ การผลิตพยาบาลโดยสถาบันพยาบาลที่ได้มาตรฐานตามพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์ พ.ศ.2528 และที่แก้ไขเพิ่มเติม สำหรับการจัดการศึกษาหลักสูตรพยาบาล ศาสตร์บัณฑิต และจากข้อมูลที่มี พบว่าแต่ละมหาวิทยาลัย มีแผนการรับนักศึกษาที่ต่างกัน ทั้งนี้ เนื่องมาจากศักยภาพของแต่ละมหาวิทยาลัยที่จะสามารถรับได้ ซึ่งจำนวนของนักศึกษาที่เข้าศึกษาใน ด้านนี้ก็มีผลต่อการขาดแคลนบุคลากรด้านสาธารณสุข ด้วยเหตุนี้เอง จึงเป็นที่น่าสนใจว่าในฐานะที่เป็นภาครัฐ จะมีการสนับสนุนการดำเนินงานในด้านนี้ได้อย่างไรบ้าง สำนักงบประมาณควรจะ สนับสนุนงบประมาณ ในด้านนี้ได้อย่างไรบ้าง พร้อมทั้งหาแนวทางในการพัฒนาการศึกษา และการ จัดสรรงบประมาณให้เหมาะสม และสอดคล้องกับความจำเป็นของแต่ละมหาวิทยาลัย รวมถึง ประโยชน์ และความสอดคล้องกับความต้องการของประเทศต่อไป

ทั้งนี้ นอกจากรัฐบาลสนับสนุนงบประมาณในการจัดการศึกษานอกเหนือจากค่าใช้จ่าย ที่เป็นเงินเดือนบุคลากร ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน และครุภัณฑ์ ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง ที่ใช้ในการจัดการ เรียนการสอนตามความจำเป็นแล้ว ยังมีการสนับสนุนงบประมาณในลักษณะค่าวัสดุการศึกษา ซึ่งเป็น รายจ่ายรายหัว สำหรับสถาบันการศึกษาในสังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและ นวัตกรรม ได้แก่ การสนับสนุนงบประมาณเพื่อเป็นค่าวัสดุการศึกษา จำนวน 6,000 บาท/คนปี สำหรับการผลิตนักศึกษาพยาบาลในหลักสูตรปกติ และจำนวน 110,000 บาท/คนปี สำหรับการ ผลิตนักศึกษาในโครงการเพิ่มการผลิต และพัฒนาการจัดการศึกษา สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ด้วย

บทที่ 3

การสนับสนุนงบประมาณเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการผลิตบุคลากร ด้านสาธารณสุข สาขาพยาบาลศาสตร์

พระราชบัญญัติ การอุดมศึกษา พ.ศ.2562 กำหนดขึ้นส่วนหนึ่งเพื่อให้การจัดการ
อุดมศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเป็นไปเพื่อประโยชน์แก่ประชาชน ลดความเหลื่อมล้ำ
และเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาได้อย่างทั่วถึง โดย

มาตรา 5 การจัดการอุดมศึกษาต้องเป็นไปเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาทรัพยากร
บุคคลให้มีความเชี่ยวชาญตามสาขาวิชาการหรือวิชาชีพที่ตนถนัด สามารถตอบสนองต่อความ
ต้องการของประเทศและสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันในระดับโลกได้พัฒนาบุคคลให้
เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และทักษะ ที่จำเป็น เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ
เข้าใจสังคม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถปรับเปลี่ยนตนเองเพื่อรองรับสังคมโลกที่จะ
เปลี่ยนแปลงในอนาคต มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ร่วมกัน
แก้ปัญหาสังคม และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และตอบสนองยุทธศาสตร์ชาติ
แผนแม่บท แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ และแผนด้าน
การอุดมศึกษา และต้องเชื่อมโยงกับการศึกษาในระดับที่ต่ำกว่า เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับ
ทรัพยากรบุคคลของประเทศในการเข้ารับการศึกษาในระดับอุดมศึกษา รวมทั้งส่งเสริมให้มีการศึกษา
อบรมเพื่อเสริมสร้างทักษะในการประกอบอาชีพของบุคคลและการศึกษาตลอดชีวิต

มาตรา 7 รัฐพึงจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษาให้เหมาะสมสอดคล้อง
กับความต้องการและความจำเป็นของสถาบันอุดมศึกษา และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ
แผนแม่บท แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ
และ แผนด้านการอุดมศึกษา นอกจากงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษาดังกล่าวแล้ว
สถาบันอุดมศึกษาพึงจัดสรรงบประมาณเงินรายได้ของสถาบันอุดมศึกษานั้น เพื่อการบริหารงาน
สถาบันอุดมศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการพัฒนาคุณภาพของการผลิตบัณฑิตและการวิจัย
และนวัตกรรม

จากที่กล่าวมาข้างต้น ในแต่ละปีงบประมาณสถาบันอุดมศึกษา สังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา
วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม จึงได้รับการสนับสนุนงบประมาณรายจ่ายประจำปี สำหรับเป็น
ค่าใช้จ่ายในการจ้างบุคลากรสายวิชาการ (อาจารย์) และสายบริหารภายในกรอบอัตรากำลังโดย

คำนึงถึงความเหมาะสมและจำเป็น ค่าใช้จ่ายในการบริหารงาน วัสดุการศึกษา ค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจกรรมที่สอดคล้องตามยุทธศาสตร์ชาติ ค่าครุภัณฑ์ ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง ตามความจำเป็น

การจัดการเรียนการสอนสาขาพยาบาลศาสตร์ มีประเด็นที่ขอกล่าวถึง ดังนี้

1. ข้อมูลการผลิตบุคลากรด้านสาธารณสุข

สำนักงบประมาณ ได้จัดสรรงบประมาณสำหรับการดำเนินการจัดการเรียนการสอนสาขาพยาบาลศาสตร์ ใน 2 ส่วน ดังนี้

ตารางที่ 3-1 แสดงชื่อผลผลิต/โครงการ ที่จัดสรรงบประมาณ

มหาวิทยาลัย	ผลผลิตผู้สำเร็จการศึกษาด้าน วิทยาศาสตร์สุขภาพ	โครงการผลิต พยาบาลเพิ่ม
มหาวิทยาลัยสวนดุสิต	/	/
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี	/	/
มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ	/	/

ที่มา : สำนักงบประมาณ

2. ข้อมูลการสนับสนุนงบประมาณ

มหาวิทยาลัยได้รับการสนับสนุนงบประมาณรายจ่ายประจำปีเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการเรียนการสอน เพื่อผลิตบุคลากรด้านสาธารณสุข สาขาพยาบาลศาสตร์ ดังนี้

2.1 แผนการรับนักศึกษาปกติ ได้รับการสนับสนุนงบประมาณเพื่อเป็นค่าวัสดุการศึกษาในอัตรา 6,000 บาท/คน/ปี งบประมาณส่วนนี้ตั้งไว้ในผลผลิตผู้สำเร็จการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ งบเงินอุดหนุน เงินอุดหนุนทั่วไป และงบลงทุนเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน จะพิจารณาจัดสรรให้ตามความจำเป็น

2.2 แผนการรับนักศึกษาโครงการเพิ่มการผลิตและพัฒนาการจัดการศึกษาสาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ (โครงการผลิตพยาบาลเพิ่ม) เป็นโครงการที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม 2556 อนุมัติให้ดำเนินโครงการดังกล่าวเพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนพยาบาล รวมทั้งรองรับการขยายศักยภาพให้บริการด้านสาธารณสุขของประเทศในทุกภาคส่วนโดยมีระยะเวลาในการรับนักศึกษาพยาบาลเข้าร่วมโครงการจำนวน 4 รุ่น ตั้งแต่ปีการศึกษา 2557 – 2560 โดยเห็นชอบให้มีการผลิตพยาบาลเพิ่มในสถาบันการศึกษาพยาบาล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ที่ร่วมโครงการนี้ และให้ได้รับการสนับสนุนงบประมาณเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน 2 ส่วน คือ

2.2.1 ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ จำนวน 110,000 บาท/คน/ปี

2.2.2 งบลงทุน เนื่องจากสถาบันการศึกษาพยาบาลแต่ละแห่งมีความพร้อมด้านโครงสร้างทางกายภาพ และความต้องการในการพัฒนาที่แตกต่างกัน คณะรัฐมนตรีจึงมีมติให้สถาบันการศึกษาพยาบาลแต่ละแห่งจัดทำแผนความต้องการงบลงทุนโดยคำนึงถึงความจำเป็นอย่างแท้จริงและจัดลำดับความสำคัญ เพื่อให้การสนับสนุนสอดคล้องกับความเร่งด่วน และไม่เป็นการงบประมาณที่เพิ่มมากขึ้นเกินสมควร และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเสนอขอตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีตามความจำเป็นและเหมาะสมตามขั้นตอน ซึ่งสำนักงบประมาณจะได้จัดสรรงบประมาณให้ตามกำลังเงินของประเทศต่อไป

สำหรับค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (4 ปี) จำนวน 110,000 บาท/คน/ปี หรือคิดเป็น 440,000 บาท/คน สำนักงบประมาณได้กำหนดแนวทางการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี ให้สอดคล้องกับการเปิดภาคการศึกษา โดยปีที่ 1 สนับสนุนค่าใช้จ่าย 4 เดือน เนื่องจากช่วงเปิดเทอม 1 ของนักศึกษา จะอยู่ในช่วงไตรมาสที่ 4 (มิ.ย.-ก.ย.) ของปีงบประมาณ ในขณะที่ปีสุดท้ายของการศึกษา (ปี 4) จะอยู่ในช่วงไตรมาส 1-3 ของปีงบประมาณ จึงมีแนวทางการตั้งงบประมาณสำหรับเป็นค่าวัสดุการศึกษา ดังนี้

ตารางที่ 3-2 แสดงจำนวนเงินงบประมาณที่สนับสนุนต่อคน ตามโครงการผลิตพยาบาลเพิ่ม

ปีที่	จำนวนเดือนที่เรียน	จำนวนเงินงบประมาณ ที่สนับสนุน ต่อ คน (บาท)
1	4	36,600
2	12	110,000
3	12	110,000
4	12	110,000
5	8	73,400

ที่มา : สำนักงบประมาณ

3. ข้อมูลแผนการรับนักศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์

แต่ละมหาวิทยาลัยมีกำหนดแผนการรับนักศึกษา ใน 2 ส่วน ได้แก่ นักศึกษาปกติ และ โครงการผลิตพยาบาลเพิ่ม (จำนวนอัตรารับ ตามมติคณะรัฐมนตรี) โดยในแต่ละปี รับนักศึกษา ดังนี้

ตารางที่ 3-3 แสดงแผนการรับนักศึกษา (คน)

ส่วนงาน/รายการ	ปีการศึกษา						
	2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567
มหาวิทยาลัยสวนดุสิต	100	100	100	100	100	100	100
- นักศึกษาปกติ	50	50	50	50	50	50	50
- โครงการผลิตพยาบาลเพิ่ม	50	50	50	50	50	50	50
มหาวิทยาลัยราชภัฏ อุบลราชธานี	80	90	100	100	100	100	100
- นักศึกษาปกติ	80	80	90	90	90	90	90
- โครงการผลิตพยาบาลเพิ่ม	-	10	10	10	10	10	10
มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ	60	80	70	70	70	70	70
- นักศึกษาปกติ	60	60	60	60	60	60	60
- โครงการผลิตพยาบาลเพิ่ม	-	20	10	10	10	10	10

ที่มา : สำนักงบประมาณ

4. ข้อมูลค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (4 ปี)

กระทรวงศึกษาธิการได้นำเสนอค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (4 ปี) วงเงินค่าใช้จ่ายต่อการผลิตพยาบาล 1 คน/ปี ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่ผันแปรตามจำนวนนักศึกษาที่จัดการเรียนการสอนในแต่ละปีต่อคณะรัฐมนตรี ประกอบด้วย

4.1 ค่าใช้จ่ายสนับสนุนการศึกษาภาคปฏิบัติในห้องปฏิบัติการคลินิกชุมชน (44 สัปดาห์ ต่อปี สัปดาห์ละ 3 วัน ๆ ละ 250 บาท) เป็นเงิน 33,750 บาท

4.2 ค่าใช้จ่ายในการเตรียมความพร้อมอาจารย์สอนพิเศษภาคปฏิบัติในคลินิกชุมชน เป็นเงิน 10,000 บาท

4.3 ค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการการศึกษาภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เป็นเงิน 26,100 บาท

4.4 ค่าตอบแทนพิเศษอาจารย์สอนภาคปฏิบัติ 45 สัปดาห์ต่อปี เป็นเงิน 40,500 บาท

รวมเป็นค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น 110,350 บาทต่อปี โดยกระทรวงศึกษาธิการขอรับการสนับสนุนงบประมาณจำนวน 110,000 บาท/คน/ปี

5. ข้อมูลการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัย

จากข้อมูลข้างต้น เป็นข้อมูลในการสนับสนุนการศึกษา และสำหรับข้อมูลเพิ่มเติมของแต่ละมหาวิทยาลัยที่ได้รับทราบจากการสอบถาม/สัมภาษณ์ คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ ผู้อำนวยการกองนโยบายและแผน และหัวหน้าสำนักงานคณะพยาบาลศาสตร์ ของมหาวิทยาลัย มีข้อมูลโดยสรุป ดังนี้

มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

1. เหตุผลในการเปิดการเรียนการสอน

ในปี พ.ศ.2548 มหาวิทยาลัยสวนดุสิต (ในขณะนั้น) มีความพร้อมในการขยายการศึกษาในสาขาวิชาการ และวิชาชีพอื่นๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของสังคมและประเทศชาติได้ และเห็นว่าบุคลากรสายวิชาชีพ ทางด้านสุขภาพ โดยเฉพาะในสาขาวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ยังมีความขาดแคลนเป็นจำนวนมากทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ มหาวิทยาลัยสวนดุสิตมีศักยภาพ และความพร้อมด้านทรัพยากร ที่จะจัดการศึกษาในสาขานี้ให้มีคุณภาพ และมาตรฐานตามที่สภาวิชาชีพ และคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนดไว้ จึงเห็นสมควรให้จัดตั้งคณะพยาบาลศาสตร์ เพื่อผลิตบุคลากรสาขาพยาบาลศาสตร์ ซึ่งเป็นการช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนบุคลากรพยาบาลของสังคมขึ้นอีกสาขาหนึ่ง

ในระยะแรก มหาวิทยาลัยสวนดุสิต (ในขณะนั้น) ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำร่างโครงการจัดตั้งคณะพยาบาลศาสตร์ และหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตขึ้น ซึ่งต่อมาสภามหาวิทยาลัยได้อนุมัติ หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรใหม่ พ.ศ.2550) เมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2550 และอนุมัติการจัดตั้งคณะพยาบาลศาสตร์เป็นการแบ่งส่วนราชการ ภายในเมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2550 สภากาพยาบาลได้ให้ความเห็นชอบหลักสูตร และให้การรับรองสถาบันการศึกษา เมื่อวันที่ 20 เมษายน 2550 และในเดี๋ยวกันั้น ได้เปิดรับนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตรุ่นที่ 1 จำนวน 53 คน (ปีการศึกษา 2550) คณะพยาบาลศาสตร์ได้ปรับปรุงหลักสูตรครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2555 และนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ในปีการศึกษา 2555 ถึงปีการศึกษา 2559 ซึ่งนักศึกษารุ่นสุดท้ายของหลักสูตรนี้จะสำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2562 ต่อมาได้ปรับปรุงหลักสูตรครั้งที่ 2 เมื่อครบรอบ 5 ปี ดังนั้นนักศึกษาในปีการศึกษา 2560 – 2564 จะอยู่ในหลักสูตรฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 2 นี้ ในปีการศึกษา 2559 สภากาพยาบาลได้ประกาศให้คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิตได้รับการรับรองสถาบันการศึกษา 5 ปี ซึ่งเป็นการรับรองในระดับสูงสุด

2. เกณฑ์/อัตราค่าธรรมเนียมที่จัดเก็บการศึกษา

มหาวิทยาลัยกำหนดค่าธรรมเนียมการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ด้านเศรษฐกิจของสังคม การเทียบเคียงกับสถาบันการศึกษาพยาบาลในสังกัดมหาวิทยาลัยในกำกับแห่งอื่นๆ และงบประมาณโดยรวมในการบริหารจัดการหลักสูตร/คณะ

ปัจจุบัน มหาวิทยาลัยสวนดุสิต เก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาของคณะพยาบาลศาสตร์แบบเหมาจ่าย ซึ่งครอบคลุมภาค 1,2 และภาคฤดูร้อน ดังนี้

ตารางที่ 3-4 แสดงอัตราค่าธรรมเนียมการศึกษา มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

หลักสูตร	ปีการศึกษา	ค่าธรรมเนียมการศึกษา (บาท)			
		ค่าธรรมเนียมแรกเข้า	ค่าวัสดุการศึกษา	ค่าลงทะเบียนเรียน	รวม
พยาบาล	2561	7,000	12,000	70,000	89,000
ศาสตรบัณฑิต	2562	7,000	12,000	70,000	89,000
	2563	7,000	12,000	70,000	89,000

ที่มา : สำนักงบประมาณ

3. ระเบียบ/หลักเกณฑ์ในการจ่ายค่าใช้จ่ายของการจัดการศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ได้นำเสนอค่าใช้จ่ายในการจัดการหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (4 ปี) วงเงินค่าใช้จ่ายต่อการผลิตพยาบาล 1 คน/ปี เป็นจำนวนเงิน 137,700 บาท ประกอบด้วยรายละเอียด ดังนี้

3.1 ค่าใช้จ่ายสนับสนุนการศึกษาภาคปฏิบัติในคลินิกและชุมชน เป็นเงิน 27,539.88 บาท/คน

3.2 ค่าตอบแทนพิเศษอาจารย์สอนภาคปฏิบัติ เป็นเงิน 20,654.91 บาท/คน

3.3 ค่าใช้จ่ายในการเตรียมความพร้อมอาจารย์พิเศษสอนภาคปฏิบัติในคลินิกและชุมชน เป็นเงิน 6,884.97 บาท/คน

3.4 ค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการการศึกษาภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เป็นเงิน 17,900.92 บาท/คน

3.5 ค่าตอบแทนบุคคลภายนอกในการศึกษาภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เป็นเงิน 16,523.93 บาท/คน

3.6 ค่าใช้จ่ายกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อพัฒนานักศึกษา เป็นเงิน 27,539.88 บาท/คน

3.7 ค่าใช้จ่ายในการจัดซื้อและซ่อมแซมครุภัณฑ์ทดแทนในห้องปฏิบัติการ เป็นเงิน 20,654.91 บาท/คน

จากการศึกษาข้อมูลดังกล่าว งบประมาณรายจ่ายประจำปีที่สนับสนุนเป็นค่าใช้จ่ายในการผลิตบุคลากรสาขาพยาบาลศาสตร์แต่ละปีนั้นไม่เพียงพอสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายตลอดหลักสูตร โดยเฉพาะหากเป็นการผลิตตามแผนปกติที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณเป็นค่าวัสดุการศึกษา จำนวน 6,000 บาท/คน/ปี หรือ 24,000 บาท/ปี หรือการสนับสนุนงบประมาณเพื่อการผลิตตามโครงการผลิตพยาบาลเพิ่มและพัฒนาระบบการจัดการศึกษาสาขาพยาบาลศาสตร์ (โครงการผลิตพยาบาลเพิ่ม) ได้รับการสนับสนุนงบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายดำเนินงาน จำนวน 110,000 บาท/คน/ปี เมื่อเปรียบเทียบกับงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนกับค่าใช้จ่ายเฉลี่ยในการผลิตบุคลากรหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตตามแผนการรับปกติ เปรียบเทียบกับแผนการผลิตพยาบาลเพิ่มสรุปได้ ดังนี้

ตารางที่ 3-5 แสดงรายรับ – รายจ่าย มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

รายการ	แผนรับปกติ	แผนผลิตพยาบาลเพิ่ม
1. รายรับ		
1.1 เงินงบประมาณสนับสนุน	6,000 บาท × 4 = 24,000 บาท	110,000 บาท × 4 = 440,000 บาท
1.2 เงินบำรุงการศึกษา	89,000 × 4 = 356,000 บาท	89,000 × 4 = 356,000 บาท
รวม รายรับทั้งสิ้น	380,000	796,000
2. รายจ่าย		
ค่าใช้จ่ายต่อคน/ปี	137,700 บาท × 4 = 550,800 บาท	137,700 บาท × 4 = 550,800 บาท
รายรับ – รายจ่าย	-170,800	245,200

ที่มา : สำนักงานงบประมาณ

4. การควบคุมคุณภาพการศึกษา

คณะพยาบาลศาสตร์ ได้รับการรับรองจากสภาการพยาบาล 5 ปี ตั้งแต่ ปีการศึกษา 2560 – 2564 (ณ วันที่ 19 พฤษภาคม 2560) ซึ่งเป็นระยะเวลาสูงสุดในการรับรองของสภาการพยาบาล

5. ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน

จากการสัมภาษณ์ทราบว่า ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย ได้แก่ การขาดแคลนอาจารย์ประจำในการจัดการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ซึ่งการดำเนินการแก้ไขปัญหานี้ ได้แก่

5.1 จัดหาอาจารย์พิเศษเพื่อสอนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติโดยใช้งบประมาณจากโครงการผลิตพยาบาลเพิ่มสนับสนุนในการดำเนินการ

5.2 ขอกการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยในการส่งศิษย์เก่าไปศึกษาต่อระดับปริญญาโทเพื่อจะกลับมาเป็นอาจารย์

5.3 สนับสนุนให้อาจารย์ได้ศึกษาต่อในระดับปริญญาเอกและการพัฒนาผลงานเพื่อขอรับตำแหน่งวิชาการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

1. เหตุผลในการเปิดการเรียนการสอน

คณะพยาบาลมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ได้ก่อตั้งขึ้นตามแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2551-2564) และตามนโยบายของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ในการขยายการศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ รวมถึงการตอบสนองนโยบายของรัฐที่มุ่งให้ประชาชนเข้าถึงบริการทางสุขภาพอย่างเสมอภาค คณะพยาบาลศาสตร์ร่วมกับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุบลราชธานี ได้ประชุมความร่วมมือในการผลิตพยาบาล โดยทำการสำรวจข้อมูลอัตรากำลังพยาบาลวิชาชีพในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขตตรวจราชการที่ 13 กระทรวงสาธารณสุข ซึ่งประกอบด้วยจังหวัดอุบลราชธานี ศรีสะเกษ ยโสธร และอำนาจเจริญ พบว่า มีการขาดแคลนพยาบาลวิชาชีพจำนวน 3,993 คน (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุบลราชธานี,2553) จากข้อมูลดังกล่าว คณะพยาบาลศาสตร์จึงมีความมุ่งมั่นที่จะผลิตพยาบาลวิชาชีพเพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชนและท้องถิ่นตามปณิธานของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ที่มุ่งพัฒนาท้องถิ่น โดยมีการลงนามบันทึกข้อตกลงโครงการความร่วมมือในการผลิตพยาบาลวิชาชีพสู่ระดับตำบลระหว่างสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุบลราชธานี กับคณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี เมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ.2554 เพื่อมุ่งเน้นให้บัณฑิตมีอัตลักษณ์ในด้านการสร้างเสริมสุขภาพ การให้คำปรึกษา เข้าใจวัฒนธรรมที่หลากหลาย

2. เกณฑ์/อัตราค่าธรรมเนียมที่จัดเก็บการศึกษา

ปัจจุบันคณะพยาบาลศาสตร์ เก็บค่าธรรมเนียมการศึกษา ดังนี้

ตารางที่ 3-6 แสดงอัตราค่าธรรมเนียมการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

หลักสูตร	ปีการศึกษา	ค่าธรรมเนียมการศึกษา (บาท)			
		ค่าธรรมเนียม แรกเข้า	ค่าวัสดุ การศึกษา	ค่าลงทะเบียน เรียน	รวม
พยาบาล	2561	1,850	87,500	33,650	123,000
ศาสตรบัณฑิต	2562	1,850	87,500	33,650	123,000
	2563	1,850	87,500	33,650	123,000

ที่มา : สำนักงบประมาณ

3. ระเบียบ/หลักเกณฑ์ในการจ่ายค่าใช้จ่ายของการจัดการศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์

ค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (4ปี) คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ได้นำเสนอค่าใช้จ่ายในการจัดการหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (4 ปี) วงเงินค่าใช้จ่ายต่อการผลิตพยาบาล 1 คน/ปี เป็นจำนวนเงิน 110,000 บาท ประกอบด้วยรายละเอียด ดังนี้

3.1 ค่าใช้จ่ายสนับสนุนการศึกษาภาคปฏิบัติในคลินิกและชุมชน เป็นเงิน 4,000 บาท/คน

3.2 ค่าตอบแทนพิเศษอาจารย์สอนภาคปฏิบัติ เป็นเงิน 6,000 บาท/คน

3.3 ค่าใช้จ่ายในการเตรียมความพร้อมอาจารย์พิเศษสอนภาคปฏิบัติในคลินิกและชุมชน เป็นเงิน 3,000 บาท/คน

3.4 ค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการการศึกษาภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เป็นเงิน 15,000 บาท/คน

3.5 ค่าตอบแทนบุคคลภายนอกในการศึกษาภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เป็นเงิน 5,000 บาท/คน

3.6 ค่าใช้จ่ายในการจัดซื้อและซ่อมแซมครุภัณฑ์ทดแทนในห้องปฏิบัติการ เป็นเงิน 20,000 บาท/คน

3.7 ค่าใช้จ่ายตอบแทนบุคลากร เป็นเงิน 37,000 บาท/คน

3.8 อื่นๆ เป็นเงิน 15,000 บาท/คน

จากการศึกษาข้อมูลดังกล่าว งบประมาณรายจ่ายประจำปีที่สนับสนุนเป็นค่าใช้จ่ายในการผลิตบุคลากรสาขาพยาบาลศาสตร์แต่ละปีนั้นไม่เพียงพอสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายตลอดหลักสูตร โดยเฉพาะหากเป็นการผลิตตามแผนปกติที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณเป็นค่าวัสดุการศึกษา จำนวน 6,000 บาท/คน หรือ 24,000 บาท/ปี หรือการสนับสนุนงบประมาณเพื่อการผลิตตามโครงการผลิตพยาบาลเพิ่มและพัฒนาการจัดการศึกษาสาขาพยาบาลศาสตร์ (โครงการผลิตพยาบาลเพิ่ม) ได้รับการสนับสนุนงบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายดำเนินงาน จำนวน 110,000 บาท/คน/ปี เมื่อเปรียบเทียบกับงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนกับค่าใช้จ่ายเฉลี่ยในการผลิตบุคลากรหลักสูตรพยาบาลศาสตร์บัณฑิตตามแผนการรับปกติ เปรียบเทียบกับแผนการผลิตพยาบาลเพิ่ม สรุปได้ ดังนี้

ตารางที่ 3-7 แสดงรายรับ - รายจ่าย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

รายการ	แผนรับปกติ	แผนผลิตพยาบาลเพิ่ม
1. รายรับ		
1.1 เงินงบประมาณสนับสนุน	6,000 บ. × 4 = 24,000 บ.	110,000 บ. × 4 = 440,000 บ.
1.2 เงินบำรุงการศึกษา	123,000 บ. × 4 = 492,000 บ.	123,000 บ. × 4 = 492,000 บ.
รวม รายรับทั้งสิ้น	516,000	932,000
2. รายจ่าย	110,000 บาท × 4 =	110,000 บาท × 4 =
ค่าใช้จ่ายต่อคน/ปี	440,000 บาท	440,000 บาท
รายรับ - รายจ่าย	76,000	492,000

ที่มา : สำนักงบประมาณ

4. การควบคุมคุณภาพการศึกษา

คณะพยาบาลศาสตร์ ได้รับการรับรองจากสภาการพยาบาล 4 ปี ตั้งแต่ปีการศึกษา 2561 – 2564

5. ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน

จากการสัมภาษณ์ทราบว่า ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย ได้แก่ แหล่งฝึกมีความทับซ้อนกับสถาบันอื่นๆ ส่งผลให้ต้องไปฝึกในแหล่งฝึกที่ไกลออกไปต้องใช้แหล่งฝึกจำนวนมากขึ้น ทำให้มีค่าใช้จ่ายในการฝึกปฏิบัติเพิ่มขึ้น เช่น ค่าเดินทาง ค่าที่พักและค่าสวัสดิการแหล่งฝึกที่มีจำนวนมากขึ้น ประกอบกับ ปัจจุบันมีโรคระบาดร้ายแรง และมีข้อจำกัดเรื่องสิทธิผู้ป่วย ทำให้ต้องมีการฝึกปฏิบัติในสถานการณ์จำลองเพิ่มมากขึ้น (simulation) จนเกิด

ความชำนาญ ก่อนไปปฏิบัติจริงกับผู้ป่วย และห้องฝึกปฏิบัติการที่มีไม่ทันสมัย ซึ่งการดำเนินการแก้ไขปัญหานี้ได้แก่

- 5.1 จัดห้องฝึกปฏิบัติการแบบ smart lab
- 5.2 จัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์ ให้เพียงพอและทันสมัย เพื่อให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติ
- 5.3 ทบทวนและวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณ

มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

1. เหตุผลในการเปิดการเรียนการสอน

มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ เป็นสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา ได้รับจัดตั้งขึ้นตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 29 เมษายน พ.ศ.2540 มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ได้สำรวจความต้องการทางการศึกษาของชุมชนในจังหวัดชัยภูมิและจังหวัดใกล้เคียง พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ต้องการให้บุตรหลานเรียนทางด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพปฏิบัติงานในชุมชนของตนเองเป็นการสร้างชุมชนให้เข้มแข็งทางด้านสุขภาพ และพึ่งตนเองได้รวมทั้งนโยบายทางด้านสาธารณสุขของประเทศ เน้นความครอบคลุมทางด้านบริการโดยมีนโยบาย ให้มีพยาบาลวิชาชีพทุกสถานีนอามัย ซึ่งพบว่าในชนบทยังขาดแคลนพยาบาลวิชาชีพมากจากนโยบายกระทรวงสาธารณสุขเกี่ยวกับการเกษียณอายุราชการปี พ.ศ.2548 ได้กำหนดวิชาชีพพยาบาล เป็นวิชาชีพที่ขาดแคลนวิชาชีพหนึ่งไม่สามารถเข้าโครงการเกษียณอายุราชการก่อนกำหนดได้นอกจากภาวะเจ็บป่วยที่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้จริงๆ จึงจะอนุญาตให้เกษียณอายุราชการก่อนกำหนดได้

จากเหตุผลดังกล่าวมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ จึงได้กำหนดนโยบายก่อตั้งวิทยาลัยพยาบาลขึ้นโดยเป็นหน่วยงานในกำกับของมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิเพื่อความคล่องตัวในการบริหารจัดการตามคำสั่งของมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ที่ 910/2545 ลงวันที่ 30 สิงหาคม 2549 และได้ผ่านการอนุมัติหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตในคราวประชุมคณะกรรมการสภามหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ครั้งที่ 5/2549 ลงวันที่ 16 ตุลาคม พ.ศ.2549 และสภาการพยาบาลได้ดำเนินการตรวจเยี่ยมและให้การรับรองสถาบัน ลงวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2551 และภายหลังได้เปลี่ยนจากวิทยาลัยพยาบาลพระยาภักดีชุมพล เป็น คณะพยาบาลศาสตร์

2. เกณฑ์/อัตราค่าธรรมเนียมที่จัดเก็บการศึกษา

ปัจจุบันคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาแบบเหมาจ่ายรายภาค ดังนี้

ตารางที่ 3-8 แสดงอัตราค่าธรรมเนียมการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

หลักสูตร	ปีการศึกษา	ค่าธรรมเนียมการศึกษา (บาท)			
		ค่าธรรมเนียม แรกเข้า	ค่าวัสดุ การศึกษา	ค่าลงทะเบียน เรียน	รวม
พยาบาลศาสตรบัณฑิต	2561	2,000	28,000	90,000	120,000
	2562	2,000	28,000	90,000	120,000
	2563	2,000	28,000	90,000	120,000

- ค่าธรรมเนียมการศึกษาภาคฤดูร้อน 20,000 บาท

ที่มา : สำนักงบประมาณ

3. ระเบียบ/หลักเกณฑ์ในการจ่ายค่าใช้จ่ายของการจัดการศึกษา

คณะพยาบาลศาสตร์

คณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิได้นำเสนอค่าใช้จ่ายในการจัดการหลักสูตรพยาบาล ศาสตรบัณฑิต (4 ปี) วงเงินค่าใช้จ่ายต่อการผลิตพยาบาล 1 คน/ปี เป็นจำนวน 117,500 บาท ประกอบด้วยรายละเอียด ดังนี้

- 3.1 ค่าใช้จ่ายสนับสนุนการศึกษาภาคปฏิบัติในคลินิกและชุมชน เป็นเงิน 3,000 บาท/คน
- 3.2 ค่าตอบแทนพิเศษอาจารย์สอนภาคปฏิบัติ เป็นเงิน 2,000 บาท/คน
- 3.3 ค่าใช้จ่ายในการเตรียมความพร้อมอาจารย์พิเศษสอนภาคปฏิบัติในคลินิกและชุมชน เป็นเงิน 2,000 บาท/คน
- 3.4 ค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการการศึกษาภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เป็นเงิน 12,000 บาท/คน
- 3.5 ค่าตอบแทนบุคคลภายนอกในการศึกษาภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เป็นเงิน 3,000 บาท/คน
- 3.6 ค่าใช้จ่ายกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อพัฒนานักศึกษา เป็นเงิน 1,500 บาท/คน
- 3.7 ค่าใช้จ่ายในการจัดซื้อและซ่อมแซมครุภัณฑ์ทดแทนในห้องปฏิบัติการ เป็นเงิน 40,000 บาท/คน

3.8 อื่นๆ (ค่าตอบแทนบุคลากรภายใน) เป็นเงิน 54,000 บาท/คน

จากข้อมูลดังกล่าว งบประมาณรายจ่ายประจำปีที่สนับสนุนเป็นค่าใช้จ่ายในการผลิตบุคลากรสาขาพยาบาลศาสตร์แต่ละปีนั้นไม่เพียงพอสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายตลอดหลักสูตร โดยเฉพาะการผลิตตามแผนปกติที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณเป็นค่าวัสดุการศึกษา จำนวน 6,000 บาท/คน หรือ 24,000 บาท/ปี หรือการสนับสนุนงบประมาณเพื่อการผลิตตามโครงการผลิตพยาบาลเพิ่ม และพัฒนาการจัดการศึกษาสาขาพยาบาลศาสตร์ (โครงการผลิตพยาบาลเพิ่ม) ได้รับการสนับสนุนงบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายดำเนินงาน จำนวน 110,000 บาท/คน/ปี เมื่อเปรียบเทียบงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนกับค่าใช้จ่ายเฉลี่ยในการผลิตบุคลากรหลักสูตรพยาบาลศาสตร์บัณฑิตตามแผนการรับปกติ เปรียบเทียบกับแผนการผลิตพยาบาลเพิ่ม สรุปได้ ดังนี้

ตารางที่ 3-9 แสดงรายรับ-รายจ่าย มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

รายการ	แผนรับปกติ	แผนผลิตพยาบาลเพิ่ม
1. รายรับ		
1.1 เงินงบประมาณสนับสนุน	6,000 บ. × 4 = 24,000 บ.	110,000 บ. × 4 = 440,000 บ.
1.2 เงินบำรุงการศึกษา	120,000 บ. × 4 = 480,000 บ.	120,000 บ. × 4 = 480,000 บ.
รวม รายรับทั้งสิ้น	504,000	920,000
2. รายจ่าย		
ค่าใช้จ่ายต่อคน/ปี	117,500 บ. × 4 = 470,000 บ.	117,500 บ. × 4 = 470,000 บ.
รายรับ - รายจ่าย	-34,000	450,000

ที่มา : สำนักงบประมาณ

4. การควบคุมคุณภาพการศึกษา

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ได้รับการรับรองจากสภาการพยาบาล 2 ปี ตั้งแต่ปีการศึกษา 2561-2562 (ณ วันที่ 13 พฤษภาคม 2559)

5. ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน

จากการสัมภาษณ์ทราบว่า ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย ได้แก่ การต้องสำรองค่าใช้จ่ายในภาคเรียนที่ 3 เนื่องจากมีนักศึกษาจำนวนหนึ่งที่ไม่สามารถจ่ายตามกำหนดเวลาได้ ทั้งนี้ มหาวิทยาลัยแก้ไขปัญหาระยะนี้โดยการระดมทุนจากภายนอกให้กับนักศึกษา

จากผลการศึกษาข้างต้น แสดงให้เห็นว่า

1. แต่ละมหาวิทยาลัยมีเกณฑ์การเก็บอัตราค่าธรรมเนียมการศึกษา (รายรับ) ที่ต่างกันออกไป
2. การใช้จ่ายงบประมาณ (ที่สำนักงบประมาณจัดสรรให้) มีความแตกต่างกัน
3. ปัญหา และอุปสรรค ส่วนใหญ่เกิดจากการบริหารจัดการภายในมหาวิทยาลัย (4M) อันได้แก่ Man (กำลังคน) Money (งบประมาณ) Materials (วัสดุ อุปกรณ์) และ Management (การบริหารจัดการ)

จึงนำไปสู่ สมมติฐานที่ว่า งบประมาณที่สำนักงบประมาณจัดสรรให้มีความเพียงพอ และเหมาะสมกับค่าใช้จ่ายแล้วหรือไม่ และควรที่จะมีแนวทางในการแก้ไข/พัฒนาต่อไปได้อย่างไร โดยจะกล่าวในรายละเอียดต่อไป

สรุป

การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา วัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีความเชี่ยวชาญตามสาขาวิชาการหรือวิชาชีพที่ตนถนัด สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประเทศ โดยรัฐพึงจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษาให้เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการและความจำเป็นของสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งต้องตอบสนองต่อยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ และแผนด้านการอุดมศึกษา สถาบันอุดมศึกษา สังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม จึงได้รับการสนับสนุนงบประมาณรายจ่ายประจำปี สำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในการจ้างบุคลากรสายวิชาการ (อาจารย์) และสายบริหาร ภายในกรอบอัตรากำลังโดยคำนึงถึงความเหมาะสมและจำเป็น ค่าใช้จ่ายในการบริหารงาน วัสดุการศึกษา ค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจกรรมที่สอดคล้องตามยุทธศาสตร์ชาติ ค่าครุภัณฑ์ ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง ตามความจำเป็น

สถาบันอุดมศึกษาจะได้รับการสนับสนุนงบประมาณรายจ่ายประจำปีเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการเรียนการสอน เพื่อผลิตบุคลากรด้านสาธารณสุข สาขาพยาบาลศาสตร์ สำหรับแผนการรับนักศึกษาปกติ เป็นค่าวัสดุการศึกษาในอัตรา 6,000 บาท/คน/ปี และแผนการรับนักศึกษาโครงการเพิ่มการผลิต และพัฒนาการจัดการศึกษาสาขาพยาบาลศาสตร์ (โครงการผลิตพยาบาลเพิ่ม) ในอัตรา 110,000 บาท/คน/ปี ส่วนงบลงทุนจะได้รับการพิจารณาสนับสนุนตามความจำเป็น

ทั้งนี้ มหาวิทยาลัยทั้ง 3 แห่ง เปิดสอนคณะพยาบาลศาสตร์ด้วยเหตุผลที่ใกล้เคียงกัน คือ เพื่อช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนบุคลากรพยาบาล และเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน โดยนักศึกษาที่เรียนที่มหาวิทยาลัยสวนดุสิต เสียค่าใช้จ่าย 89,000 บาท/คน/ปี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ เสียค่าใช้จ่าย 120,000 บาท/คน/ปี และมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี เสียค่าใช้จ่าย

123,000 บาท/คน/ปี ในขณะที่ ทั้ง 3 มหาวิทยาลัยมีค่าใช้จ่ายในการจัดการเรียนการสอนที่แตกต่าง กัน และหากคิดรายรับเฉพาะเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรร พบว่า ไม่เพียงพอที่จะใช้ในการจัดการเรียนการสอนทั้งในแผนรับปกติและแผนผลิตแพทย์เพิ่ม

บทที่ 4

บทวิเคราะห์

จากการศึกษาการจัดสรรงบประมาณให้สถาบันอุดมศึกษาเพื่อเพิ่มการผลิตการจัดการศึกษา สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้วัตถุประสงค์ ดังนี้

ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการสนับสนุนงบประมาณรายจ่ายประจำปี ในการจัดการเรียนการสอน สาขาพยาบาลศาสตร์ ของสถาบันอุดมศึกษา

1. วิเคราะห์การดำเนินงานและการบริหารจัดการ

สำนักงบประมาณ มีการจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังภาครัฐ พ.ศ.2561 ที่ได้ระบุถึง การจัดสรรงบประมาณเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของหน่วยงานในมาตรา 17 (2) กำหนดว่าการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายให้แก่หน่วยงานของรัฐต้องคำนึงถึงฐานะเงินนอกงบประมาณของหน่วยงานของรัฐที่สามารถใช้จ่ายได้รวมตลอดถึงรายได้หรือเงินอื่นใดที่หน่วยงานของรัฐนั้นมีอยู่หรือสามารถนำมาใช้จ่ายได้ ดังนั้น การจัดสรรงบประมาณให้มหาวิทยาลัยซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐมีรายได้จากการเก็บเงินค่าบำรุงการศึกษา สำนักงบประมาณจึงมีหลักเกณฑ์การพิจารณาจัดสรรงบประมาณ ได้แก่

1.1 งบบุคลากร จะจัดสรรให้เป็นจำนวนตามกรอบอัตรากำลังที่กำหนดรวมถึงค่าใช้จ่ายตามสิทธิ์ที่พึงได้รับของบุคลากรค่าใช้จ่ายดำเนินงานหากเป็นมหาวิทยาลัย ที่มีเงินรายได้สะสมเกิน 1,000 ล้านบาท จะต้องนำเงินรายได้มาสมทบค่าใช้จ่าย 10% ถ้ามีเงินรายได้สะสมเกิน 2,000 ล้านบาทจะต้องนำเงินได้มาสมทบค่าใช้จ่าย 20% ตามลำดับ

1.2 งบดำเนินงาน

1.2.1 ค่าใช้จ่ายด้านสาธารณูปโภคกำหนดให้ มหาวิทยาลัยต้องนำเงินรายได้มาสมทบไม่ต่ำกว่า 25%

1.2.2 ค่าวัสดุการศึกษา ให้กับมหาวิทยาลัยต่างๆ (เฉพาะนักศึกษาปริญญาตรี) จำแนกเป็น

ด้านสังคมศาสตร์ จัดสรรให้ตามจำนวนนักศึกษา ในอัตรา 800 บาทต่อคนต่อปี

ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จัดสรรให้ตามจำนวนนักศึกษา ในอัตรา 3,000 บาทต่อคนต่อปี

ด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ จัดสรรให้ตามจำนวนนักศึกษา ในอัตรา 6,000 บาท ต่อคนต่อปี (สำหรับมหาวิทยาลัยที่มีการเรียนการสอนด้านสาธารณสุข)

กรณีมหาวิทยาลัยราชภัฏที่มีการจัดการเรียนการสอนคณะพยาบาลศาสตร์ จึงได้รับการสนับสนุนงบประมาณในอัตรา 6,000 บาทต่อคนต่อปี ส่วนค่าใช้จ่ายส่วนที่ต่างไปจากนี้ มหาวิทยาลัยจึงต้องนำเงินบำรุงการศึกษามาเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้ ระบบมหาวิทยาลัยราชภัฏตามมาตรา 13 กำหนดว่า บรรดารายได้และผลประโยชน์ของมหาวิทยาลัย ไม่เป็นรายได้ที่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังมหาวิทยาลัยจึงสามารถนำเงินรายได้มาใช้จ่ายในการจัดการเรียนการสอนได้ ทั้งนี้ เพื่อให้การจัดสรรงบประมาณ ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด และเน้นระบบงบประมาณมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ มีความเป็นธรรมาภิบาล

2. วิเคราะห์การสนับสนุนงบประมาณ

จากการศึกษา พบว่า มหาวิทยาลัยได้รับการจัดสรรงบประมาณตามเกณฑ์ที่ควรจะได้รับจากสำนักงบประมาณ โดยในการผลิตตามแผนปกติ ได้รับการสนับสนุนงบประมาณเป็นค่าวัสดุ การศึกษา จำนวน 6,000 บาท/คน/ปี หรือ 24,000 บาท/คน/หลักสูตร และการสนับสนุนงบประมาณ เพื่อการผลิตตามโครงการผลิตพยาบาลเพิ่มและพัฒนาการจัดการศึกษาสาขาพยาบาลศาสตร์ (โครงการผลิตพยาบาลเพิ่ม) ได้รับการสนับสนุนงบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายดำเนินงาน จำนวน 110,000 บาท/คน/ปี ซึ่งสอดคล้องกับเกณฑ์การจัดการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (4 ปี) ที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น ซึ่งงบประมาณดังกล่าวอาจจะยังไม่เพียงพอต่อการใช้จ่าย แต่ละมหาวิทยาลัย จึงมีการเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษา ค่าบำรุงการศึกษาเพิ่มเติม ฯลฯ โดยขึ้นอยู่กับดุลพินิจของแต่ละมหาวิทยาลัยภายใต้ความเห็นชอบของสภามหาวิทยาลัยแต่ละแห่ง โดยสามารถเปรียบเทียบข้อมูลในแต่ละปี ได้ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4-1 แสดงค่าใช้จ่ายที่มหาวิทยาลัยจัดเก็บจากนักศึกษา

ปีการศึกษา/มหาวิทยาลัย	ค่าธรรมเนียมการศึกษา (บาท)			
	ค่าธรรมเนียมแรกเข้า	ค่าวัสดุการศึกษา	ค่าลงทะเบียนเรียน	งบประมาณทั้งสิ้น
ปี 2561				
1. มหาวิทยาลัยสวนดุสิต	7,000	12,000	70,000	89,000
2. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี	1,850	87,500	33,650	123,000
3. มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ	2,000	28,000	90,000	120,000
ปี 2562				
1. มหาวิทยาลัยสวนดุสิต	7,000	12,000	70,000	89,000

ตารางที่ 4-1 แสดงค่าใช้จ่ายที่มหาวิทยาลัยจัดเก็บจากนักศึกษา (ต่อ)

ปีการศึกษา/มหาวิทยาลัย	ค่าธรรมเนียมการศึกษา (บาท)			
	ค่าธรรมเนียมแรกเข้า	ค่าวัสดุการศึกษา	ค่าลงทะเบียนเรียน	งบประมาณทั้งสิ้น
ปี 2562 (ต่อ)				
2. มหาวิทยาลัยสวนดุสิต	7,000	12,000	70,000	89,000
3. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี	1,850	87,500	33,650	123,000
4. มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ	2,000	28,000	90,000	120,000
ปี 2563				
1. มหาวิทยาลัยสวนดุสิต	7,000	12,000	70,000	89,000
2. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี	1,850	87,500	33,650	123,000
3. มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ	2,000	28,000	90,000	120,000
	7,000	12,000	70,000	89,000
	1,850	87,500	33,650	123,000
	2,000	28,000	90,000	120,000

ที่มา : สำนักงบประมาณ

และจากการที่รัฐบาลสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการผลิตบุคลากรตามจำนวนที่กล่าวข้างต้น แต่ก็ยังพบว่า งบประมาณรายจ่ายประจำปีที่สนับสนุนเป็นค่าใช้จ่ายในการผลิตบุคลากรสาขาพยาบาลศาสตร์แต่ละปีนั้นไม่เพียงพอสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายตลอดหลักสูตร เนื่องจากมหาวิทยาลัยมีค่าใช้จ่ายสำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (4 ปี) โดยเฉลี่ยวงเงินค่าใช้จ่ายต่อการผลิตพยาบาล 1 คน/ปี ประกอบด้วยรายละเอียด แยกตามมหาวิทยาลัย ดังนี้

ตารางที่ 4-2 แสดงค่าใช้จ่ายสำหรับผลิตพยาบาล 1 คน

รายจ่าย	มหาวิทยาลัยราชภัฏ		
	สวนดุสิต	อุบลราชธานี	ชัยภูมิ
1. ค่าใช้จ่ายสนับสนุนการศึกษาภาคปฏิบัติในคลินิกและชุมชน	27,500	4,000	3,000
2. ค่าตอบแทนพิเศษอาจารย์สอนภาคปฏิบัติ	20,700	6,000	2,000
3. ค่าใช้จ่ายในการเตรียมความพร้อมอาจารย์พิเศษสอนภาคปฏิบัติในคลินิกและชุมชน	6,900	3,000	2,000

ตารางที่ 4-2 แสดงค่าใช้จ่ายสำหรับผลิตพยาบาล 1 คน (ต่อ)

รายจ่าย	มหาวิทยาลัยราชภัฏ		
	สวนดุสิต	อุบลราชธานี	ชัยภูมิ
4. ค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการการศึกษาภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ	17,900	15,000	12,000
5. ค่าตอบแทนบุคคลภายนอกในการศึกษาภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ	16,500	5,000	3,000
6. ค่าใช้จ่ายกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อพัฒนานักศึกษา	27,500	5,000	1,500
7. ค่าใช้จ่ายในการจัดซื้อและซ่อมแซมครุภัณฑ์ทดแทนในห้องปฏิบัติการ	20,700	20,000	40,000
8. ค่าตอบแทนบุคลากรภายใน		37,000	54,000
9. อื่นๆ		15,000	-
รวมทั้งสิ้น	137,700	110,000	117,500

ที่มา : สำนักงบประมาณ

จากตารางแสดงให้เห็นถึงค่าใช้จ่ายที่มีอัตราค่าใช้จ่ายที่ต่างกัน ทั้งนี้ อาจจะขึ้นอยู่กับบริบท และสถานที่ของแต่ละมหาวิทยาลัย รวมถึงดุลยพินิจในการบริหารจัดการของแต่ละมหาวิทยาลัย ในที่นี้จะขอสรุปข้อมูลค่าใช้จ่ายต่อการผลิตพยาบาล 1 คน (4 ปี) (รายรับ-รายจ่าย) ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4-3 แสดงรายรับ - รายจ่าย เปรียบเทียบ

รายรับ-รายจ่าย	มหาวิทยาลัย					
	สวนดุสิต		ราชภัฏอุบลราชธานี		ราชภัฏชัยภูมิ	
	แผนรับปกติ	แผนผลิตพยาบาลเพิ่ม	แผนรับปกติ	แผนผลิตพยาบาลเพิ่ม	แผนรับปกติ	แผนผลิตพยาบาลเพิ่ม
หักรายรับ-รายจ่าย (ต่อคน)	-170,800	245,200	76,000	492,000	34,000	450,000
1. รายรับ (4 ปี)	380,000	796,000	516,000	932,000	504,000	920,000
- งบประมาณ	24,000	440,000	24,000	440,000	24,000	440,000

ตารางที่ 4-3 แสดงรายรับ - รายจ่าย เปรียบเทียบ (ต่อ)

รายรับ-รายจ่าย	มหาวิทยาลัย					
	สวนดุสิต		ราชภัฏอุบลราชธานี		ราชภัฏชัยภูมิ	
	แผนรับ ปกติ	แผนผลิต พยาบาล เพิ่ม	แผนรับ ปกติ	แผนผลิต พยาบาลเพิ่ม	แผนรับ ปกติ	แผนผลิต พยาบาล เพิ่ม
1. รายรับ (4 ปี)(ต่อ)	380,000	796,000	516,000	932,000	504,000	920,000
- ค่าธรรมเนียมการศึกษา	356,000	356,000	492,000	492,000	480,000	480,000
2. รายจ่าย (4 ปี)	550,800	550,800	440,000	440,000	470,000	470,000
ประกอบด้วย						
2.1 ค่าใช้จ่ายสนับสนุน การศึกษาภาคปฏิบัติใน คลินิกและชุมชน	27,500	27,500	4,000	4,000	3,000	3,000
2.2 ค่าตอบแทนพิเศษ อาจารย์สอนภาคปฏิบัติ	20,700	20,700	6,000	6,000	2,000	2,000
2.3 ค่าใช้จ่ายในการ เตรียมความพร้อม อาจารย์พิเศษสอน ภาคปฏิบัติในคลินิกและ ชุมชน	6,900	6,900	3,000	3,000	2,000	2,000
2.4 ค่าใช้จ่ายในการ บริหารจัดการการศึกษา ภาคทฤษฎีและ ภาคปฏิบัติ	17,900	17,900	15,000	15,000	12,000	12,000

ตารางที่ 4-3 แสดงรายรับ – รายจ่าย เปรียบเทียบ (ต่อ)

รายรับ-รายจ่าย	มหาวิทยาลัย					
	สวนดุสิต		ราชภัฏอุบลราชธานี		ราชภัฏชัยภูมิ	
	แผนรับ ปกติ	แผนผลิต พยาบาล เพิ่ม	แผนรับ ปกติ	แผนผลิต พยาบาลเพิ่ม	แผนรับ ปกติ	แผนผลิต พยาบาล เพิ่ม
2.5 ค่าตอบแทน บุคคลภายนอกใน การศึกษาภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ	16,500	16,500	5,000	5,000	3,000	3,000
2.6 ค่าใช้จ่ายกิจกรรม เสริมหลักสูตรเพื่อ พัฒนานักศึกษา	27,500	27,500	5,000	5,000	1,500	1,500
2.7 ค่าใช้จ่ายในการ จัดซื้อและซ่อมแซม ครุภัณฑ์ทดแทนใน ห้องปฏิบัติการ	20,700	20,700	20,000	20,000	40,000	40,000
2.8 ค่าตอบแทน บุคลากรภายใน			37,000	37,000	54,000	54,000
2.9 อื่นๆ			15,000	15,000	-	-

ที่มา : สำนักงานงบประมาณ

จากค่าใช้จ่ายข้างต้น แสดงให้เห็นว่า งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรจากรัฐบาลเพียงอย่างเดียวยังไม่เพียงพอในการบริหารจัดการ มหาวิทยาลัยจึงมีการจัดเก็บค่าธรรมเนียมเพิ่มเติม ซึ่งในบางมหาวิทยาลัยอาจจะมีการจัดเก็บในอัตราค่าธรรมเนียมที่น้อยเกินไปจึงไม่เพียงพอ กับค่าใช้จ่าย สามารถวิเคราะห์ตามตารางข้างต้นได้ดังต่อไปนี้

มหาวิทยาลัยสวนดุสิต พบว่า

แผนรับปกติ เมื่อเปรียบเทียบรายรับ-รายจ่าย ยังพบว่า เฉลี่ยรายบุคคลยังคงขาดทุน ในขณะที่ แผนผลิตพยาบาลเพิ่ม พบว่า รายรับมากกว่ารายจ่าย ซึ่งทำให้แผนนี้ไม่ขาดทุน และสามารถดำเนินการต่อไปได้ และเป็นที่น่าสังเกตว่า โดยรวมถ้า นำ 2 แผน มาเฉลี่ยแล้วก็จะทำให้มหาวิทยาลัยไม่ขาดทุน และสามารถบริหารจัดการต่อไปได้อย่างไม่มีปัญหา

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี และมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ พบว่า

ทั้งแผนรับปกติ และแผนผลิตพยาบาลเพิ่ม มีรายรับมากกว่ารายจ่าย โดยเฉพาะแผนผลิตพยาบาลเพิ่มมีรายรับคงเหลือมากพอที่จะนำไปใช้บริหารจัดการในด้านอื่นๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากการจัดสรรงบประมาณข้างต้น แสดงให้เห็นถึง รายรับ-รายจ่ายที่แตกต่างกันของแต่ละมหาวิทยาลัย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบริบท และความจำเป็นของแต่ละมหาวิทยาลัยในการกำหนดค่าใช้จ่ายนั้นๆ และในขณะที่ การจัดสรรงบประมาณของรัฐ ถือได้ว่าความเหมาะสม และมีประสิทธิภาพ ซึ่งเห็นได้จากการเปิดรับการจัดการเรียนการสอนดังกล่าว มหาวิทยาลัยได้รับงบประมาณที่เพียงพอกับการบริหารงาน และสามารถผลิตบุคลากรทางด้านสาธารณสุขได้ ซึ่งแสดงให้เห็น ความพยายามที่จะตอบสนองยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี โดยการกำหนดให้สร้างโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพที่มีมาตรฐานเสมอกัน และสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. วิเคราะห์คุณภาพการศึกษา

ในการจัดการศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต จะต้องได้รับการรับรองจาก สภาการพยาบาล ตามพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์ พ.ศ.2528 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของสภาการพยาบาล คือ ควบคุมความประพฤติของผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล การผดุงครรภ์ หรือการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ให้ถูกต้องตามจริยธรรมแห่งวิชาชีพการพยาบาล และการผดุงครรภ์ส่งเสริมการศึกษา การบริหารการวิจัย และความก้าวหน้าในวิชาชีพการพยาบาล การผดุงครรภ์ หรือการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ส่งเสริมความสามัคคีและผดุงเกียรติของสมาชิกช่วยเหลือแนะนำเผยแพร่ และให้การศึกษาแก่ประชาชนและองค์กรอื่นในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการพยาบาล การผดุงครรภ์และการสาธารณสุข ให้คำปรึกษา หรือข้อเสนอแนะต่อรัฐบาลเกี่ยวข้องกับปัญหาการพยาบาล การผดุงครรภ์และสาธารณสุข และเป็นตัวแทนของผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล การผดุงครรภ์ หรือการพยาบาลและผดุงครรภ์ในประเทศไทย รวมทั้งผดุงความเป็นธรรมและส่งเสริมสวัสดิการให้แก่สมาชิก โดยแต่ละมหาวิทยาลัย ได้การรับรองคุณภาพ ดังนี้

ตารางที่ 4-4 แสดงระยะเวลาการรับรองคุณภาพการศึกษา

มหาวิทยาลัย	การรับรอง (ปี)	ปีการศึกษา
มหาวิทยาลัยสวนดุสิต	5	2560-2564
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี	4	2561-2564
มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ	2	2561-2562

ที่มา : สำนักงบประมาณ

จากข้อมูลข้างต้น คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ได้รับการรับรองจากสภาการพยาบาลต่ออีก 5 ปี ซึ่งเป็นระยะเวลาสูงสุดในการรับรองของสภาการพยาบาล จึงเป็นที่น่าสนใจอย่างยิ่งว่า มหาวิทยาลัยมีจุดเด่น และมีการบริหารจัดการในด้านนี้อย่างไร จนทำให้เป็นมหาวิทยาลัยที่ไม่มีโรงพยาบาล แต่สามารถมีใบรับรองของสภาการพยาบาลได้ถึง 5 ปี อีกทั้งยังใช้งบประมาณน้อยที่สุดเมื่อเทียบกับอีก 2 มหาวิทยาลัย ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการบริหารงบประมาณที่มีประสิทธิภาพ แต่อย่างไรก็ตาม ก็ยังพบว่า มีปัญหาในด้านอื่นๆ ด้วยเช่นกัน

4. วิเคราะห์ปัญหา และอุปสรรค

ในการศึกษาปัญหา และอุปสรรค สามารถวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ ข้อที่ 2 ศึกษาปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินงานด้านการจัดการเรียนการสอน สาขาพยาบาลศาสตร์ ของสถาบันอุดมศึกษา พบว่า ทุกมหาวิทยาลัยมีปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินงาน ทั้งนี้ ปัญหาเหล่านี้ย่อมส่งผลถึงการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ และการได้มาซึ่งผลลัพธ์ที่มีประสิทธิผล ในที่นี้จะขอสรุปปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะทางการแก้ไขของแต่ละมหาวิทยาลัย ดังตารางที่ 4-5

ตารางที่ 4-5 แสดงปัญหาอุปสรรค และแนวทางการแก้ไขปัญหา

มหาวิทยาลัย	ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน	แนวทางการแก้ไขปัญหา
สวนดุสิต	1.ขาดแคลนอาจารย์ประจำในการจัดการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ	1.จัดหาอาจารย์พิเศษเพื่อสอนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติโดยใช้งบประมาณจากโครงการผลิตพยาบาลเพิ่มสนับสนุนในการดำเนินการ 2. ขอกการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยในการส่งศิษย์เก่าไปศึกษาต่อระดับปริญญาโทเพื่อจะกลับมาเป็นอาจารย์ 3. สนับสนุนให้อาจารย์ได้ศึกษาต่อในระดับปริญญาเอก และการพัฒนาผลงานเพื่อขอรับตำแหน่งวิชาการ

ตารางที่ 4-5 แสดงปัญหาอุปสรรค และแนวทางการแก้ไขปัญหา (ต่อ)

มหาวิทยาลัย	ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน	แนวทางการแก้ไขปัญหา
ราชภัฏ บลราชธานี	<p>1. แหล่งฝึกมีความทับซ้อนกับสถาบันอื่น ๆ ส่งผลให้ต้องไปฝึกในแหล่งฝึกที่ไกลออกไป ต้องใช้แหล่งฝึกจำนวนมากขึ้น ทำให้มีค่าใช้จ่ายในการฝึกปฏิบัติเพิ่มขึ้น เช่น ค่าเดินทาง ค่าที่พัก และค่าสวัสดิการแหล่งฝึกที่มีจำนวนมากขึ้น</p> <p>2. ปัจจุบันมีโรคระบาดร้ายแรง และมีข้อจำกัดเรื่องสิทธิผู้ป่วย ทำให้ต้องมีการฝึกปฏิบัติในสถานการณ์จำลองเพิ่มมากขึ้น (simulation) จนเกิดความชำนาญ ก่อนไปปฏิบัติจริงกับผู้ป่วย</p> <p>3. ห้องฝึกปฏิบัติการไม่ทันสมัย (หลักสูตรเน้นการฝึกปฏิบัติในสถานการณ์จริง ทำให้มีค่าใช้จ่ายในการฝึกปฏิบัติเพิ่มขึ้น)</p>	<p>1. ประชุมวางแผนการฝึกปฏิบัติร่วมกับสถาบันต่าง ๆ และแหล่งฝึก เพื่อไม่ให้เกิดการทับซ้อน หากต้องเดินทางไปฝึกแหล่งฝึกที่ไกลออกไป จำต้องขอความอนุเคราะห์งบประมาณเพิ่มขึ้น</p> <p>2. จัดห้องฝึกปฏิบัติการแบบ smart lab</p> <p>3. จัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์ ให้เพียงพอและทันสมัย เพื่อให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติ</p> <p>4. ทบทวนและวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณ</p>
ราชภัฏชัยภูมิ	- ค่าใช้จ่ายในภาคการศึกษาที่ 3 ต้องสำรองจ่ายไปก่อน	- ระดมทุนจากภายนอกให้นักศึกษา

ที่มา : สำนักงบประมาณ

จากข้อมูลข้างต้น แสดงให้เห็นว่า ปัญหา และอุปสรรค ส่วนใหญ่เกิดจากการบริหารจัดการภายในมหาวิทยาลัย (4M) อันได้แก่

1. Man (กำลังคน) อันได้แก่ อาจารย์ และบุคลากรทางการแพทย์
2. Money (งบประมาณ) งบประมาณที่รัฐจัดสรรให้มีความเพียงพอ แต่ขึ้นอยู่กับบริหารจัดการภายในของมหาวิทยาลัย
3. Materials (วัสดุ อุปกรณ์) อันได้แก่ วัสดุ อุปกรณ์ทางการแพทย์ที่ทันสมัย และจำนวนที่เพียงพอ

4. Management (การบริหารจัดการ) ภายในมหาวิทยาลัย

ทั้งนี้ จะต้องแก้ไขปัญหาการจัดการภายในของแต่ละมหาวิทยาลัย โดยการคำนึงถึง 4M เป็นหลัก โดยมหาวิทยาลัยจะต้องวิเคราะห์ให้ชัดเจน เพื่อแก้ไขปัญหาได้ตรงจุด และสามารถใช้งบประมาณให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด แต่อย่างไรก็ตาม ทั้ง 3 มหาวิทยาลัยมีความพยายามที่จะตอบรับนโยบายของรัฐบาลเพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี โดยมีการปรับตัวและพัฒนาการศึกษาในด้านต่างๆ เพื่อผลิตบุคลากร และลดปัญหาการขาดแคลนของบุคลากรด้านการรักษาพยาบาลให้แก่พื้นที่นั้นๆ ด้วยงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด

สรุป

การจัดสรรงบประมาณให้สถาบันอุดมศึกษาเพื่อเพิ่มการผลิต การจัดการศึกษาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมีการจัดการเรียนการสอน 2 แบบ คือ แผนรับนักศึกษาปกติ และแผนการผลิตแพทย์เพิ่ม แต่อัตราการจัดเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาจะมีความแตกต่างกัน โดยมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีนักศึกษาต้องมีค่าใช้จ่ายในการศึกษาในอัตราสูงเป็นอันดับ 1 รองลงมาคือ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ และมหาวิทยาลัยสวนดุสิต ตามลำดับ ในขณะที่ค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษา มหาวิทยาลัยสวนดุสิต มีค่าใช้จ่ายสูงเป็นอันดับแรก รองลงมา คือ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ และมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาผลการรับรองคุณภาพการศึกษาจากสภาการพยาบาล พบว่า มหาวิทยาลัยสวนดุสิตที่มีค่าใช้จ่ายในการจัดการเรียนการสอนสูงที่สุดได้รับการรับรองคุณภาพการศึกษาจากสภาการพยาบาลเป็นเวลา 5 ปี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิเป็นเวลา 2 ปี และมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี เป็นเวลา 4 ปี ดังนั้น จึงเป็นที่น่าสังเกตว่าระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏ ทั้ง 2 แห่ง ที่มีค่าใช้จ่ายในการจัดการเรียนการสอนกับการรับรองคุณภาพการศึกษาจากสภาการพยาบาลแปรผกผันกัน อะไรคือปัจจัยที่ทำให้เกิดความแตกต่าง

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

ดังจะเห็นได้ว่า จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID -19) ที่ทั่วโลกมีจำนวนผู้ติดเชื้อและเสียชีวิตจากการติดเชื้อจำนวนมาก ยิ่งเป็นบทพิสูจน์ที่แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของบุคลากรด้านสาธารณสุข ดังนั้น ตามแนวทางของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ที่เน้นการกระจายทรัพยากรและเพิ่มบุคลากรทางการแพทย์ การพยาบาล ให้กระจายไปยังพื้นที่อำเภอ ตำบล เพื่อให้สามารถดูแลประชาชนได้อย่างทั่วถึง การพัฒนาระบบหลักประกันสุขภาพให้ครอบคลุมผู้มีรายได้น้อย ให้ได้รับบริการที่ไม่มีความเหลื่อมล้ำในด้านคุณภาพ รวมทั้งระบบคุ้มครองการรักษาพยาบาลต่อการเจ็บป่วยที่สร้างภาระทางการเงินโดยไม่คาดคิดหรือเกินขีดความสามารถของผู้มีรายได้น้อย สนับสนุนส่งเสริมให้สังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างเสริมสุขภาพ รวมถึงการพัฒนาสถานพยาบาลให้มีคุณภาพ และมีสัดส่วนแพทย์ต่อประชากรตามมาตรฐานสากลในทุกพื้นที่จึงเป็นแนวทางที่ถูกต้อง เหมาะสม และยังคงต้องดำเนินการต่อไป

จากการศึกษาเรื่องการจัดสรรงบประมาณให้สถาบันอุดมศึกษาเพื่อเพิ่มการผลิตการจัดการศึกษาสาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ ที่มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการสนับสนุนงบประมาณรายจ่ายประจำปี ในการจัดการเรียนการสอน สาขาพยาบาลศาสตร์ ของสถาบันอุดมศึกษา
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานด้านการจัดการเรียนการสอน สาขาพยาบาลศาสตร์ ของสถาบันอุดมศึกษา
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการจัดสรรงบประมาณในการจัดการเรียนการสอน สาขาพยาบาลศาสตร์ ให้สถาบันอุดมศึกษา

ในการนี้ จะขอเสนอสรุปผลการศึกษาดังกล่าวตามวัตถุประสงค์การศึกษา ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการสนับสนุนงบประมาณรายจ่ายประจำปี ในการจัดการเรียนการสอน สาขาพยาบาลศาสตร์ ของสถาบันอุดมศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏ เป็นกลุ่มมหาวิทยาลัยที่พัฒนามาจากโรงเรียนฝึกหัดอาจารย์ ต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็น วิทยาลัยครู ซึ่งเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนา ท้องถิ่น มีวัตถุประสงค์ให้การศึกษาวិชาการและวิชาชีพชั้นสูง ทำการวิจัย ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ปรับปรุง ถ่ายทอด

และพัฒนาเทคโนโลยี ทุนบำรุงศิลปวัฒนธรรม ผลิตครูและส่งเสริมวิทยฐานะครู ต่อมา มีการเปิดหลักสูตรต่างๆ ขึ้นมากมาย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความต้องการของแต่ละพื้นที่

จากปัญหาการขาดแคลนบุคลากรทางการแพทย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือหลายแห่งมีการปรับตัว และได้ตระหนักถึงความจำเป็นในการผลิตบุคลากรด้านสุขภาพ เพื่อดูแลสุขภาพของประชาชน รวมทั้งสถานการณ์ปัจจุบัน ประเทศไทยมีความขาดแคลนพยาบาลทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน ตลอดจนการขยายบริการด้านสุขภาพของภาคเอกชน เพื่อเตรียมเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์ของเอเชีย (MEDICAL HUB OF ASIA) และประเทศไทย 4.0 มหาวิทยาลัยราชภัฏหลายแห่ง จึงได้พัฒนาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต และจัดทำโครงการจัดตั้งคณะพยาบาลศาสตร์เพื่อเปิดสอนสาขาวิชาการพยาบาลขึ้น

และจากผลการศึกษา พบว่า

1.1 วัตถุประสงค์

ทั้ง 3 มหาวิทยาลัยมีวัตถุประสงค์เดียวกัน คือการพัฒนาการผลิตบุคลากรทางการแพทย์ เพื่อช่วยเหลือการขาดแคลนบุคลากร และเพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของชาติ ในข้อ 1.3.1.7 สร้างความเป็นธรรมในการเข้าถึงบริการสาธารณสุขและการศึกษา โดยเฉพาะสำหรับผู้มีรายได้น้อยและกลุ่มผู้ด้อยโอกาส โดยในด้านบริการสาธารณสุข เน้นการกระจายทรัพยากรและเพิ่มบุคลากรทางการแพทย์ การพยาบาล ให้กระจายไปยังพื้นที่อำเภอ ตำบล เพื่อให้สามารถดูแลสุขภาพประชาชนได้อย่างทั่วถึง การพัฒนาระบบหลักประกันสุขภาพให้ครอบคลุมผู้มีรายได้น้อย ให้ได้รับบริการที่ไม่มีความเหลื่อมล้ำในด้านคุณภาพ รวมทั้งระบบคุ้มครองการรักษาพยาบาลต่อการเจ็บป่วยที่สร้างภาระทางการเงินโดยไม่คาดคิดหรือเกินขีดความสามารถของผู้มีรายได้น้อย สนับสนุนส่งเสริมให้สังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างเสริมสุขภาพ รวมถึงการพัฒนาสถานพยาบาลให้มีคุณภาพและมีสัดส่วนแพทย์ต่อประชากรตามมาตรฐานสากลในทุกพื้นที่ และส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการให้บริการสาธารณสุข ด้านการศึกษาเน้นการสร้างโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพที่เป็นมาตรฐานเสมอกัน โดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกลทุรกันดารและยากจนและกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการดูแลเป็นพิเศษ การจัดให้มีมาตรการเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา การสนับสนุนกลไกความร่วมมือของภาคส่วนต่างๆ เพื่อพัฒนาการศึกษาในระดับจังหวัด การใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ความรู้และนวัตกรรมของคนทุกกลุ่ม รวมถึงระบบการติดตามสนับสนุน และประเมินผลเพื่อสร้างหลักประกันสิทธิการได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพของประชาชน

1.2 งบประมาณ

ทั้ง 3 มหาวิทยาลัย มีความเห็นว่า งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรจากรัฐบาลมีความเหมาะสมและเพียงพอต่อการดำเนินงาน ถึงแม้ว่าจะต้องใช้เงินนอกงบประมาณในการสนับสนุนการดำเนินงานบางส่วน แต่มหาวิทยาลัยก็ยังเห็นว่า สามารถที่จะดำเนินการต่อไปได้

ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังภาครัฐ พ.ศ.2561 ที่ได้ระบุถึง การจัดสรรงบประมาณเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของหน่วยงานในมาตรา 17 (2) กำหนดว่าการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายให้แก่หน่วยงานของรัฐต้องคำนึงถึงฐานะเงินนอกงบประมาณของหน่วยงานของรัฐที่สามารถใช้จ่ายได้รวมตลอดถึงรายได้หรือเงินอื่นใดที่หน่วยงานของรัฐนั้นมีอยู่หรือสามารถนำมาใช้จ่ายได้

1.3 คุณภาพการศึกษา

จากข้อมูลของทั้ง 3 มหาวิทยาลัย ถึงแม้ว่าจะเป็นมหาวิทยาลัยในเครือเดียวกัน แต่มีผลสัมฤทธิ์ที่แตกต่างกัน เนื่องจากมหาวิทยาลัยสวนดุสิต จะได้รับการรับรองจากสภาการพยาบาล 5 ปี ตั้งแต่ ปีการศึกษา 2560 – 2564 (ณ วันที่ 19 พฤษภาคม 2560) ซึ่งเป็นระยะเวลาสูงสุดในการรับรองของสภาการพยาบาลมากที่สุด และงบประมาณที่ใช้น้อยที่สุด จึงเป็นที่น่าสนใจว่า มหาวิทยาลัยสวนดุสิต มีการบริหารจัดการอย่างไร ที่ใช้งบประมาณน้อย แต่สามารถได้ผลลัพธ์ที่ดี หรืออาจจะเป็นมหาวิทยาลัยตัวอย่างในการคำนวณค่าใช้จ่ายในการจัดสรรงบประมาณต่อไป

2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานด้านการจัดการเรียนการสอน

สาขาพยาบาลศาสตร์ ของสถาบันอุดมศึกษา

จากผลการศึกษา พบว่า ปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินด้านการจัดการเรียนการสอน สาขาพยาบาลศาสตร์เป็นปัญหาภายในของแต่ละมหาวิทยาลัย (4M) อันได้แก่

2.1 Man (กำลังคน) ขาดแคลนอาจารย์ และบุคลากรทางการแพทย์ ถึงแม้ยังมีความต้องการบุคลากรสาขาพยาบาลศาสตร์อีกจำนวนมาก แต่การเพิ่มจำนวนนักศึกษาไม่สามารถดำเนินการได้โดยง่าย เนื่องจากประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ พ.ศ.2560 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 135 ตอนพิเศษ 1 ง ลงวันที่ 3 มกราคม 2561 กำหนดเรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ พ.ศ.2560 ให้การเรียนการสอนระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ กำหนดสัดส่วนคณาจารย์และบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน อาจารย์ประจำหลักสูตร ว่าจะต้องมีจำนวนและคุณวุฒิตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องเกณฑ์มาตรฐาน หลักสูตรระดับปริญญาตรีฉบับที่มีผลบังคับใช้ในปัจจุบัน และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องแนวทางการบริหาร เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา ซึ่งที่ผ่านมาการสรรหาบุคลากรดังกล่าวเป็นเรื่องยาก การรับสมัครนักศึกษาเพิ่มจากเดิมของแต่ละมหาวิทยาลัยจึงเป็นไปได้ยากด้วย

2.2 Money (งบประมาณ) การบริหารงบประมาณภายในมหาวิทยาลัย การแบ่งสัดส่วนของหลักสูตรยังคงไม่เหมาะสม เช่น กรณีที่ต้องออกฝึกปฏิบัติแต่แผนการฝึกไปทับซ้อนกับหน่วยงานอื่น ทำให้ต้องมีค่าใช้จ่ายเพิ่ม

2.3 Materials (วัสดุ อุปกรณ์) ขาดแคลนวัสดุ อุปกรณ์ทางการแพทย์ที่ทันสมัย และจำนวนที่เพียงพอ

2.4 Management (การบริหารจัดการ) การบริหารจัดการภายในมหาวิทยาลัย ยังมีความบกพร่อง จึงควรที่จะเร่งการจัดการในด้านนี้

จากข้อมูลดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า ปัญหาของมหาวิทยาลัยเป็นเรื่องของการบริหารจัดการภายในมหาวิทยาลัย ซึ่งงบประมาณที่สำนักงบประมาณจัดสรรงบประมาณให้แก่ มหาวิทยาลัยมีความเหมาะสมและเพียงพอต่อการดำเนินงานในระดับหนึ่ง เพียงแต่ภายในมหาวิทยาลัย จะต้องบริหารจัดการให้มีความเหมาะสม และเกิดประโยชน์สูงสุดในการดำเนินงาน

โดยหากวิเคราะห์ปัญหา – อุปสรรคในการดำเนินงานของแต่ละมหาวิทยาลัย จะพบว่า มีบางประเด็นที่มีความแตกต่างกันตามบริบทของแต่ละมหาวิทยาลัย ดังปรากฏในตารางที่ 5-1

ตารางที่ 5-1 แสดงการวิเคราะห์ปัญหา-อุปสรรคในการดำเนินงาน

มหาวิทยาลัย	หลักการในการบริหาร (4M)			
	Man (กำลังคน)	Money (งบประมาณ)	Materials (วัสดุ อุปกรณ์)	Management (การบริหาร จัดการ)
สวนดุสิต	- ขาดแคลน อาจารย์ประจำ ในการจัดการ เรียนการสอนทั้ง ภาคทฤษฎีและ ภาคปฏิบัติ	- อัตราค่าธรรมเนียมที่ มหาวิทยาลัยจัดเก็บ สำหรับการผลิต พยาบาลมีจำนวน น้อย ต้องใช้เงิน รายได้สมทบ เพื่อ ผลิตบัณฑิตสาขา พยาบาลศาสตร์	-	- ในการบริหาร จัดการยังคงขาด บุคลากรทาง วิชาการ และ การบริหาร งบประมาณ
อุบลราชธานี		- อัตราค่าธรรมเนียมที่ มหาวิทยาลัยจัดเก็บ สำหรับการผลิต พยาบาลจำนวนน้อย - แหล่งฝึกมีความทับ ซ้อนกับสถาบันอื่นๆ ส่งผลให้ต้องไปฝึกใน	- ห้องฝึก ปฏิบัติการ ไม่ ทันสมัย	- ในการบริหาร จัดการยังคงพบ ปัญหาเกี่ยวกับ การบริหาร งบประมาณ และการใช้ ทรัพยากร

ตารางที่ 5-1 แสดงการวิเคราะห์ปัญหา-อุปสรรคในการดำเนินงาน (ต่อ)

มหาวิทยาลัย	หลักการในการบริหาร (4M)			
	Man (กำลังคน)	Money (งบประมาณ)	Materials (วัสดุ อุปกรณ์)	Management (การบริหาร จัดการ)
อุบลราชธานี (ต่อ)	-	แหล่งฝึกที่ไกลออกไป ต้องใช้แหล่งฝึก จำนวนมากขึ้น ทำให้ มีค่าใช้จ่ายในการ ฝึกปฏิบัติเพิ่มขึ้น เช่น ค่าเดินทาง ค่าที่ พักและค่าสวัสดิการ แหล่งฝึกที่มีจำนวน มากขึ้น - หลักสูตรเน้นการฝึก ปฏิบัติใสถานการณ์ จริง ทำให้มี ค่าใช้จ่ายในการฝึก ปฏิบัติเพิ่มขึ้น		- ภายใน และ ภายนอก มหาวิทยาลัย
ชัยภูมิ	-	- ค่าใช้จ่ายในภาค การศึกษาที่ 3 ต้อง สำรองจ่าย	-	- ในการบริหาร จัดการยังคงพบ ปัญหาเกี่ยวกับ การบริหาร งบประมาณ

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย, 2563

และหากวิเคราะห์แนวทางในการแก้ไขปัญหาการดำเนินงานของแต่ละมหาวิทยาลัยจะปรากฏตามตารางที่ 5-2

ตารางที่ 5-2 การวิเคราะห์แนวทางการแก้ไขปัญหาในการดำเนินงาน

มหาวิทยาลัย	หลักการในการบริหาร (4M)			
	Man (กำลังคน)	Money (งบประมาณ)	Materials (วัสดุ อุปกรณ์)	Management (การบริหาร จัดการ)
สวนดุสิต	<ul style="list-style-type: none"> - จัดหาอาจารย์พิเศษเพื่อสอนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติโดยใช้งบประมาณจากโครงการผลิตพยาบาลเพิ่ม สนับสนุนในการดำเนินการ - สนับสนุนให้อาจารย์ได้ศึกษาต่อในระดับปริญญาเอก และการพัฒนาผลงานเพื่อขอรับตำแหน่งวิชาการ 	<ul style="list-style-type: none"> - ในส่วนของภาควิชา ควรขอรับการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัย - มหาวิทยาลัยควรสนับสนุนงบประมาณในด้านนี้มากขึ้น - ทบทวนและวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณให้ชัดเจน 	-	<ul style="list-style-type: none"> - มหาวิทยาลัยควรเล็งเห็นถึงการสร้างทรัพยากรทางการศึกษาในด้านนี้ให้มากขึ้น เพื่อรองรับการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ - มหาวิทยาลัยควรสนับสนุนงบประมาณในด้านนี้มากขึ้น
อุบลราชธานี	-	<ul style="list-style-type: none"> - ทบทวนและวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณให้ชัดเจน 	<ul style="list-style-type: none"> - จัดห้องฝึกปฏิบัติการแบบ smart lab - จัดหาวัสดุครุภัณฑ์ 	<ul style="list-style-type: none"> - มหาวิทยาลัยควรประชุมวางแผนการฝึกปฏิบัติร่วมกับสถาบันต่างๆ และแหล่งฝึก เพื่อ

ตารางที่ 5-2 การวิเคราะห์แนวทางการแก้ไขปัญหาในการดำเนินงาน (ต่อ)

มหาวิทยาลัย	หลักการในการบริหาร (4M)			
	Man (กำลังคน)	Money (งบประมาณ)	Materials (วัสดุ อุปกรณ์)	Management (การบริหาร จัดการ)
อุบลราชธานี (ต่อ)	-	- ทบทวนและวาง แผนการใช้จ่าย งบประมาณให้ ชัดเจน	ให้เพียงพอ และ ทันสมัย เพื่อให้ นักศึกษา ได้ฝึก ปฏิบัติ	- แหล่งฝึก เพื่อ ไม่ให้เกิดการ ทับซ้อน - มหาวิทยาลัย ควรสนับสนุน งบประมาณใน ด้านนี้มากขึ้น
ชัยภูมิ	-	- ระดมทุนจาก ภายนอกให้ นักศึกษา - ทบทวนและวาง แผนการใช้จ่าย งบประมาณให้ ชัดเจน	-	- มหาวิทยาลัย ควรมีการ ทบทวน และ วางแผนการใช้ งบประมาณ และควร สนับสนุน งบประมาณใน ด้านนี้ให้มากขึ้น - ระดมทุนจาก ภายนอกให้ นักศึกษา

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย, 2563

โดยสรุป มหาวิทยาลัยทั้ง 3 แห่ง พบปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินงานค่อนข้างคล้ายกัน ไม่ว่าจะเป็นด้านการบริหารด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ และด้านโครงสร้างพื้นฐาน โดยทั้ง 3 มหาวิทยาลัยควรที่จะเร่งดำเนินการแก้ไขในด้านต่างๆ ดังนี้

1. Man (กำลังคน) ควรเร่งผลิตอาจารย์/บุคลากรทางด้านสาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของชาติ 20 ปี

2. Money (งบประมาณ) ควรบริหารงบประมาณให้เหมาะสม และสอดคล้องกับความจำเป็นเร่งด่วน เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่มหาวิทยาลัย และประเทศชาติต่อไป

3. Materials (วัสดุ อุปกรณ์) มหาวิทยาลัยอาจจะต้องขอยืม/ใช้งานอุปกรณ์ที่ชิ้นใหญ่ หรือสามารถใช้งานร่วมกันได้เพื่อประหยัดงบประมาณ ส่วนอุปกรณ์/ครุภัณฑ์ที่สามารถเคลื่อนย้ายได้ และเห็นถึงความจำเป็น ควรขอรับการจัดสรรงบประมาณจากสำนักงานงบประมาณต่อไป

4. Management (การบริหารจัดการ) ควรการบริหารจัดการภายในมหาวิทยาลัย ควรมีการทบทวนผลการดำเนินงาน และปรับเปลี่ยนการดำเนินงานให้เหมาะสม โดยคำนึงถึงความจำเป็น และประโยชน์ของประเทศเป็นหลัก ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในทุกๆ ด้าน มิใช่เพียงแต่หลักสูตรพยาบาลเท่านั้น ถ้าสามารถทำได้ครอบคลุมทั้งมหาวิทยาลัย จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่มหาวิทยาลัยในระยะยาว และก่อให้เกิดประโยชน์โดยรวมแก่ประเทศชาติด้วย

3. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการจัดสรรงบประมาณในการจัดการเรียนการสอน สาขาพยาบาลศาสตร์ให้สถาบันอุดมศึกษา

จากการศึกษาข้อมูลข้างต้นแล้ว เห็นว่า ทั้ง 3 มหาวิทยาลัยมีความพยายาม และเห็นความสำคัญในการที่จะช่วยเหลือ และพัฒนาประเทศ แต่ที่น่าเป็นกังวล น่าจะเป็นเรื่อง คุณภาพ การศึกษา เนื่องจากมหาวิทยาลัยดังกล่าว ไม่มีโรงพยาบาล และไม่มีต้นทุนในการศึกษาด้านนี้ โดยเฉพาะ ไม่ว่าจะเป็นอาจารย์ อุปกรณ์/เครื่องมือในการเรียนการสอน งบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด จึงเป็นสิ่งที่ภาครัฐควรจะสนับสนุนในการดำเนินงานด้านนี้ให้มากขึ้น เพื่อเป็นต้นทุนสำคัญในการพัฒนาบุคลากรทางด้านสาธารณสุขต่อไป

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาข้อมูลของแต่ละมหาวิทยาลัยเห็นว่า งบประมาณที่รัฐจัดสรรให้มีความเหมาะสม แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นจะเป็นเรื่องของการบริหารจัดการภายในของมหาวิทยาลัย ในที่นี้จึงขอเสนอแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในรูปแบบของ 4M ดังนี้

1. Man (กำลังคน) ควรเร่งผลิตอาจารย์/บุคลากรทางด้านสาธารณสุข ที่มีประสิทธิภาพ เพิ่มมากขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของชาติ 20 ปี

2. Money (งบประมาณ) ควรบริหารงบประมาณให้เหมาะสม และสอดคล้องกับความจำเป็นเร่งด่วน เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่มหาวิทยาลัย และประเทศชาติต่อไป

3. Materials (วัสดุ อุปกรณ์) มหาวิทยาลัยอาจจะต้องขอยืม/ใช้งานอุปกรณ์ที่ชิ้นใหญ่ หรือสามารถใช้งานร่วมกันได้เพื่อประหยัดงบประมาณ ส่วนอุปกรณ์/ครุภัณฑ์ที่สามารถเคลื่อนย้ายได้ และเห็นถึงความจำเป็น ควรขอรับการจัดสรรงบประมาณจากสำนักงานงบประมาณต่อไป

4. Management (การบริหารจัดการ) ควรการบริหารจัดการภายในมหาวิทยาลัยให้เกิดประสิทธิภาพในทุกๆ ด้าน มิใช่เพียงแต่หลักสูตรพยาบาลเท่านั้น ถ้าสามารถทำได้ จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่มหาวิทยาลัยในระยะยาว ทั้งนี้ยังก่อให้เกิดประโยชน์โดยรวมแก่ประเทศชาติด้วย

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 รัฐควรสนับสนุนงบประมาณด้านโครงสร้างพื้นฐานในการจัดการเรียนการสอน (ครุภัณฑ์ หรือสิ่งก่อสร้าง) เพื่อเป็นต้นทุนในการดำเนินงาน

1.2 เพิ่มกรอบอัตรากำลังให้มากขึ้น เพื่อขยายบุคลากรทางการแพทย์ให้มีจำนวนมากขึ้น โดยต้องรักษาคุณภาพของงาน เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติอย่างสูงสุด ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงผลลัพธ์เป็นสำคัญ (การที่จะเพิ่มกรอบอัตรากำลังจะต้องคำนึงความต้องการของผู้เรียน รวมถึงการสร้างแรงจูงใจในการศึกษา รวมถึงค่าตอบแทนที่จะได้รับ)

2. ข้อเสนอแนะระดับปฏิบัติการ (ภายในมหาวิทยาลัย)

2.1 ควรมีการทบทวนวางแผนการจัดสรรงบประมาณในการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ภายในมหาวิทยาลัย (รายรับ-รายจ่าย)

2.2 มหาวิทยาลัยควรหาแนวร่วมหรือส่งบุคลากรเข้าไปเรียนรู้กับมหาวิทยาลัยที่มีความเชี่ยวชาญ เพื่อเป็นการสร้างการเรียนรู้ในระหว่างการศึกษา และได้ประสบการณ์จริง

2.3 มหาวิทยาลัย ควรศึกษาแนวโน้ม/ความสนใจที่มีผลต่อการเข้าศึกษาในด้านนี้ เพื่อลดการขาดแคลนบุคลากรทางด้านสาธารณสุข และเพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของชาติ

3. ข้อเสนอแนะครั้งต่อไป

ผู้วิจัยมีความเห็นว่าสมควรที่จะได้มีการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลในประเด็นต่างๆ ดังนี้

3.1 กรอบอัตรากำลังของบุคลากรทางด้านสาธารณสุข (การผลิตพยาบาล) ที่เพียงพอกับความต้องการของประเทศ

3.2 การสร้างอาจารย์/บุคลากรทางการแพทย์ที่มีความเชี่ยวชาญ เพื่อเป็นต้นทุนในการพัฒนาศักยภาพการจัดการเรียนการสอนด้านการจัดหลักสูตรพยาบาลศาสตร์

3.3 แรงจูงใจในการเข้ารับการศึกษาในหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ (เนื่องจากปัจจุบันประเทศขาดแคลนบุคลากรในด้านสาธารณสุข ทำอย่างไรจึงจะให้นักศึกษาสนใจ และเข้ามารับหน้าที่ในด้านนี้)

3.4 ค่าตอบแทน/ผลลัพธ์ ที่มีความเหมาะสม และเพียงพอต่อความต้องการที่จะเข้ารับการศึกษาในด้านนี้

บรรณานุกรม

หนังสือ

จิรุตม์ ศรีรัตนบัลล์. เศรษฐศาสตร์สาธารณสุขสำหรับผู้บริหารโรงพยาบาล หน่วยที่ 8. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2546.

กฎหมาย

ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 135 ตอนที่ 82 ก ลงวันที่ 13 ตุลาคม 2561

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ พ.ศ.2561 ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 135 ตอนพิเศษ ๑ ง ลงวันที่ 3 มกราคม 2561.

สัมภาษณ์

ธณินทร์ คุณแขวน, อาจารย์. รองคณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ. สัมภาษณ์. 10 เมษายน 2563.

ปาริชาติ รัตนราช, อาจารย์ .ดร. อาจารย์ประจำหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. สัมภาษณ์. 7 เมษายน 2563.

ไพฑูรย์ วุฒิส, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ. สัมภาษณ์. 10 เมษายน 2563.

ศรีสุดา วงศ์วิเศษกุล, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต สัมภาษณ์. 21 เมษายน 2563.

อินทนิล เชื้อบุญชัย, อาจารย์. คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. สัมภาษณ์. 7 เมษายน 2563.

เอกสารไม่ตีพิมพ์

สำนักงบประมาณ. หลักเกณฑ์การพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 : สำนักงบประมาณ, 2560.

ประวัติย่อผู้วิจัย

- ชื่อ : นางอมรรัตน์ ภูมิวิสนะ
- วัน เดือน ปีเกิด : 19 เมษายน 2507
- การศึกษา : เศรษฐศาสตร์บัณฑิต เศรษฐศาสตร์การเงินการคลัง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
: ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต พัฒนาชุมชน / พัฒนาสังคม
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ประวัติการทำงานโดยย่อ : เจ้าหน้าที่วิเคราะห์งบประมาณ กองงบประมาณฝ่ายสาธารณสุขและ
สาธารณสุขการสำนักจัดหางบประมาณด้านพัฒนาสังคม อาชีพ และ
สุขภาพ
: นักวิเคราะห์งบประมาณชำนาญการพิเศษ
ส่วนเศรษฐกิจการคลังและนโยบายงบประมาณ
สำนักนโยบายและแผนงบประมาณ
ส่วนงบประมาณอุดมศึกษา 3 กองจัดหางบประมาณด้านสังคม 2
ส่วนงบประมาณสำนักนายกรัฐมนตรีและงบกลาง 3
กองจัดหางบประมาณด้านการบริหาร
: ผู้เชี่ยวชาญด้านยุทธศาสตร์การงบประมาณ ส่วนกลาง
: ผู้อำนวยการกองจัดหางบประมาณเขตพื้นที่ 1 (รับผิดชอบ กลุ่มจังหวัด
ภาคตะวันออก ชลบุรี ระยอง จันทบุรี ตราด) (รับผิดชอบกลุ่มจังหวัด
ภาคตะวันออก พื้นที่ EEC ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง)
: ผู้อำนวยการกองนโยบายงบประมาณ
- ตำแหน่งปัจจุบัน : ผู้อำนวยการกองจัดหางบประมาณด้านสังคม 2

นอกจากนี้ องค์การอนามัยโลก (WHO,2010) คาดการณ์ว่า ในปี 2569 จะมีความต้องการพยาบาล ประมาณ 190,000 คน หรืออัตราส่วนพยาบาล 1 คน ต่อ 350 ประชากร

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้นพบว่า การจัดการศึกษาเพื่อผลิตกำลังคนด้านสาธารณสุข สาขาพยาบาลศาสตร์จึงยังคงมีความจำเป็นที่สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาต้องดำเนินการจัดการเรียนการสอนด้านนี้ต่อไป ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา วิเคราะห์ถึงปัญหา อุปสรรคของการจัดสรรงบประมาณให้สถาบันอุดมศึกษาเพื่อเพิ่มการผลิตและพัฒนาการจัดการศึกษา สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ เพื่อจะได้นำผลการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการบริหารจัดการงบประมาณให้มีประสิทธิภาพและสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการสนับสนุนงบประมาณรายจ่ายประจำปี ในการจัดการเรียนการสอน สาขาพยาบาลศาสตร์ ของสถาบันอุดมศึกษา
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานด้านการจัดการเรียนการสอน สาขาพยาบาลศาสตร์ ของสถาบันอุดมศึกษา
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการจัดสรรงบประมาณในการจัดการเรียนการสอน สาขาพยาบาลศาสตร์ให้สถาบันอุดมศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

1. เป็นการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการสนับสนุนงบประมาณรายจ่ายประจำปี สำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการเรียนการสอน สาขาพยาบาลศาสตร์ ของสถาบันอุดมศึกษา 3 แห่ง ที่เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่ร่วมในโครงการเพิ่มการผลิตและพัฒนาการจัดการศึกษา สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ ปีการศึกษา 2561 – 2562 แต่เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่ไม่มีสถานพยาบาลในความรับผิดชอบ ได้แก่ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต และมหาวิทยาลัยราชภัฏ อีก จำนวน 2 แห่ง
2. ศึกษาวิเคราะห์ให้ทราบถึงปัญหา อุปสรรคในการดำเนินการและแนวทางการแก้ไข ปัญหาของหน่วยงาน รวมทั้งข้อเสนอแนะแนวทางการจัดสรรงบประมาณในปีต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

ดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ร่วมกับวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) ดังนี้

1. การรวบรวมข้อมูล

- 1.1 ข้อมูลทุติยภูมิ ดำเนินการโดยการศึกษาจากตำราและเอกสารต่าง ๆ
- 1.2 ข้อมูลปฐมภูมิ ดำเนินการโดยการสัมภาษณ์คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ ของสถาบันอุดมศึกษา 3 แห่ง ประกอบด้วย มหาวิทยาลัยสวนดุสิต มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ และ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Context Analysis) และการวิเคราะห์เปรียบเทียบ และสังเคราะห์ข้อมูลทฤษฎี หลักการต่างๆ

ผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่องการจัดสรรงบประมาณให้สถาบันอุดมศึกษาเพื่อเพิ่มการผลิตการจัดการศึกษาสาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ ที่มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย 3 ประเด็น สามารถสรุปผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์การศึกษา ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการสนับสนุนงบประมาณรายจ่ายประจำปี ในกาจัดการเรียนการสอน สาขาพยาบาลศาสตร์ ของสถาบันอุดมศึกษา

จากปัญหาการขาดแคลนบุคลากรทางการแพทย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือหลายแห่งมีการปรับตัว และได้ตระหนักถึงความจำเป็นในการผลิตบุคลากรด้านสุขภาพ เพื่อดูแลสุขภาพของประชาชน รวมทั้งสถานการณ์ปัจจุบันประเทศไทยมีความขาดแคลนพยาบาลทั้งในภาครัฐและภาคเอกชนตลอดจนการขยายบริการด้านสุขภาพของภาคเอกชน เพื่อเตรียมเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์ของเอเชีย (MEDICAL HUB OF ASIA) และประเทศไทย 4.0 มหาวิทยาลัยราชภัฏหลายหลายแห่ง จึงได้พัฒนาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต และจัดทำโครงการจัดตั้งคณะพยาบาลศาสตร์เพื่อเปิดสอนสาขาวิชาการพยาบาลขึ้น และจากผลการศึกษา พบว่า

1. **วัตถุประสงค์** ทั้ง 3 มหาวิทยาลัยมีวัตถุประสงค์เดียวกัน คือ การพัฒนาการผลิตบุคลากรทางการแพทย์ เพื่อช่วยเหลือการขาดแคลน สร้างความเป็นธรรมในการเข้าถึงบริการสาธารณสุขและการศึกษา โดยเฉพาะสำหรับผู้มีรายได้น้อยและกลุ่มผู้ด้อยโอกาส โดยในด้านบริการสาธารณสุข

เน้นการกระจายทรัพยากรและเพิ่มบุคลากรทางการแพทย์ การพยาบาล ให้กระจายไปยังพื้นที่อำเภอ ตำบล เพื่อให้สามารถดูแลประชาชนได้อย่างทั่วถึง

2. งบประมาณ ทั้ง 3 มหาวิทยาลัย เห็นว่า งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรจากรัฐบาลมีความเหมาะสมและเพียงพอต่อการดำเนินงาน ถึงแม้ว่าจะต้องใช้เงินนอกงบประมาณในการสนับสนุนการดำเนินงานบางส่วน แต่มหาวิทยาลัยก็ยังเห็นว่า สามารถที่จะดำเนินการต่อไปได้

3. คุณภาพการศึกษา จากข้อมูลของทั้ง 3 มหาวิทยาลัย ถึงแม้ว่าจะเป็นมหาวิทยาลัยในเครือเดียวกัน แต่มีผลสัมฤทธิ์ที่แตกต่างกัน เนื่องจากมหาวิทยาลัยสวนดุสิต จะได้รับการรับรองจากสภาการพยาบาล 5 ปี ตั้งแต่ ปีการศึกษา 2560 – 2564 (ณ วันที่ 19 พฤษภาคม 2560) ซึ่งเป็นระยะเวลาสูงสุดในการรับรองของสภาการพยาบาลมากที่สุด และงบประมาณที่ใช้ น้อยที่สุด จึงเป็นที่น่าสนใจว่า มหาวิทยาลัยสวนดุสิตมีการบริหารจัดการอย่างไร ที่ใช้งบประมาณน้อย แต่สามารถได้ผลลัพธ์ที่ดี หรืออาจจะเป็นมหาวิทยาลัยตัวอย่างในการคำนวณค่าใช้จ่ายในการจัดสรรงบประมาณต่อไป

2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานด้านการจัดการเรียนการสอน สาขาพยาบาลศาสตร์ ของสถาบันอุดมศึกษา

จากผลการศึกษา พบว่า ปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินด้านการจัดการเรียนการสอน สาขาพยาบาลศาสตร์เป็นปัญหาภายในของแต่ละมหาวิทยาลัย (4M) อันได้แก่

1. Man (กำลังคน) ขาดแคลนอาจารย์ และบุคลากรทางการแพทย์
2. Money (งบประมาณ) การบริหารงบประมาณภายในมหาวิทยาลัย การแบ่งสัดส่วนของหลักสูตรยังคงไม่เหมาะสม และจากผลการศึกษา เห็นว่ารายรับ-รายจ่ายของแต่ละมหาวิทยาลัยไม่มีความชัดเจน ทั้งนี้อาจจะยังคงขาดมาตรฐานในการคิดคำนวณถึงค่าต้นทุน/รายละเอียดของหลักสูตรนี้ๆ
3. Materials (วัสดุ อุปกรณ์) ขาดแคลนวัสดุ อุปกรณ์ทางการแพทย์ที่ทันสมัย และจำนวนที่เพียงพอ
4. Management (การบริหารจัดการ) การบริหารจัดการภายในมหาวิทยาลัยยังมีความบกพร่อง จึงควรที่จะเร่งการจัดการในด้านนี้

จากข้อมูลดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า ปัญหาของมหาวิทยาลัยเป็นเรื่องของการบริหารจัดการภายในมหาวิทยาลัย ซึ่งงบประมาณที่สำนักงานงบประมาณจัดสรรงบประมาณให้แก่มหาวิทยาลัย

มีความเหมาะสมและเพียงพอต่อการดำเนินงานในระดับหนึ่ง เพียงแต่ภายในมหาวิทยาลัยจะต้องบริหารจัดการให้มีความเหมาะสม และเกิดประโยชน์สูงสุดในการดำเนินงาน

3. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการจัดสรรงบประมาณในการจัดการเรียนการสอน สาขาพยาบาลศาสตร์ให้สถาบันอุดมศึกษา

จากการศึกษาข้อมูล พบว่า มหาวิทยาลัย มีความพยายาม และ เห็นความสำคัญในการที่จะช่วยเหลือ และพัฒนาประเทศ แต่ที่นำเป็นกังวลเป็นเรื่อง คุณภาพการศึกษา เนื่องจากมหาวิทยาลัยดังกล่าว ไม่มีโรงพยาบาล และไม่มีต้นทุนในการศึกษาด้านนี้โดยเฉพาะ ไม่ว่าจะเป็น อาจารย์ อุปกรณ์/เครื่องมือในการเรียนการสอน

ข้อเสนอแนะ

แนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในรูปแบบของ 4M ดังนี้

1. Man (กำลังคน) ควรเร่งผลิตอาจารย์/บุคลากรทางด้านสาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของชาติ 20 ปี
2. Money (งบประมาณ) ควรบริหารงบประมาณให้เหมาะสม และสอดคล้องกับความเป็นจริงถ้วน เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่มหาวิทยาลัย และประเทศชาติต่อไป
3. Materials (วัสดุ อุปกรณ์) มหาวิทยาลัยอาจจะต้องขอยืม/ใช้งานอุปกรณ์ที่ขึ้นใหญ่ หรือสามารถใช้งานร่วมกันได้เพื่อประหยัดงบประมาณ ส่วนอุปกรณ์/ครุภัณฑ์ที่สามารถเคลื่อนย้ายได้
4. Management (การบริหารจัดการ) ควรการบริหารจัดการภายในมหาวิทยาลัยให้เกิดประสิทธิภาพในทุกๆด้าน มิใช่เพียงแต่หลักสูตรพยาบาลเท่านั้น ถ้าสามารถทำได้จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่มหาวิทยาลัยในระยะยาว และประเทศชาติ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. รัฐควรสนับสนุนงบประมาณด้านโครงสร้างพื้นฐานในการจัดการเรียนการสอน (ครุภัณฑ์ หรือสิ่งก่อสร้าง) เพื่อเป็นต้นทุนในการดำเนินงาน
2. เพิ่มกรอบอัตรากำลังให้มากขึ้น เพื่อขยายบุคลากรทางการแพทย์ให้มีจำนวนเพียงพอ

ข้อเสนอแนะระดับปฏิบัติการ (ภายในมหาวิทยาลัย)

1. ควรมีการทบทวนวางแผนการจัดสรรงบประมาณในการจัดการเรียนการสอนด้านการจัดหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ภายในมหาวิทยาลัย (รายรับ-รายจ่าย)

2. ควรสร้างอาจารย์/บุคลากรทางการแพทย์ที่มีความเชี่ยวชาญ เพื่อเป็นต้นทุนในการพัฒนาศักยภาพการจัดการเรียนการสอนด้านการจัดหลักสูตรพยาบาลศาสตร์

3. มหาวิทยาลัยควรรหาแนวร่วมหรือส่งบุคลากรเข้าไปเรียนรู้กับมหาวิทยาลัยที่มีความเชี่ยวชาญ เพื่อเป็นการสร้างการเรียนรู้ในระหว่างการศึกษ และได้ประสบการณ์จริง

4. มหาวิทยาลัย ควรศึกษาแนวโน้ม/ความสนใจที่มีผลต่อการเข้าศึกษาในด้านนี้ เพื่อลดการขาดแคลนบุคลากรทางด้านสาธารณสุข และเพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของชาติ

ข้อเสนอแนะครั้งต่อไป

1. การวิเคราะห์กรอบอัตรากำลังของบุคลากรทางด้านสาธารณสุข (การผลิตพยาบาล) ให้เพียงพอกับความต้องการของประเทศ

2. แรงจูงใจในการเข้ารับการศึกษาในหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ (เนื่องจากปัจจุบันประเทศขาดแคลนบุคลากรในด้านสาธารณสุข ทำอย่างไรจึงจะให้นักศึกษาสนใจ และเข้ามารับหน้าที่ในด้านนี้)

3. ค่าตอบแทน/ผลลัพธ์ มีความเหมาะสม และเพียงพอต่อความต้องการที่จะเข้ารับการศึกษาในด้านนี้หรือไม่